

BAŞLARKEN

İnciraltı; İzmir'in batı gelişme aksında bulunan, farklı tarihlerde 1., 2. ve 3. derece doğal sit alanı olarak belirlenen, kuru mutlak tarım alanı statüsünde olan, lagün, dalıyan ve sulak alanları barındıran, kentimizin en önemli açık yeşil alanı olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla hızla betonlaşan kentimizde doğal özellikleriyle önemi daha da artması gereken bir alan olarak ön plana çıkmaktadır.

İnciraltı bölgesi; yıllarca tarımsal amaçla kullanılmış olmasına rağmen zaman içerisinde büyük bölümü satışlarla el değiştirmiş, izlenen bilinçli politikalarla toprak yapısı bozulmuş ve sürekli uygulanamayacak planlar yapmak suretiyle topraktan 'ekonomik gelişme' umudu vaat edilmiş körfeze kıyısı olan, kent merkezinde bir alandır. Yıllardır süregelen İnciraltı sorununda zarar gören "gerçek" İnciraltı sakinleri ve İzmir kentidir.

Planlama süreçlerinin bilimsel ve hukuki zemine dayalı olmadığı bu süreçte, yapılan uyarılar dikkate alınmamış, Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi İnciraltı'nın planlanamamasında tek suçlu olarak gösterilmek istenmiştir. Oysa ki yıllar boyu bizim uyarılarımız İnciraltı'nın doğru planlanması için gereken koşulları, yapılması gereken çalışmaları, dikkate alınması gereken ve plana esas olan bilgileri tanımlamıştır ve tanımlamaya devam edecektir. Bizler meslek uzmanları olarak, kentleri bir bütün olarak gören planlama anlayışının terk edildiği günümüzde, kentlere yapılan siyasi ve rant amaçlı müdahalelerin, kamu yararı nezdinde getirebileceği olumsuzlukları öngörmekteyiz. Meşru yöntemlerle sürdürdüğümüz bu mücadeleler nedeniyle suçlanmakta iken, kentli hakkı mücadelesi şeklinde ortaya çıkan ve daha sonra toplumsal harekete dönüşen Gezi Parkı direnişi ile İnciraltı sorunu kentin, kentlinin gündemine taşınmıştır.

İnciraltı'nın imara açılmasının bir yolu olarak öngörülen EXPO'nun yerleşiminde ise rant kaygılarının, yapılaşma baskılarının, arsa spekülasyonunun bertaraf edilmesi ve söz konusu plan süreçleri ile korumaya yönelik hiçbir kaygı içermeyen, yani İnciraltı'nın yapılaşmaya açılmasına aracılık eden ve sonraki aşamalarda rant tesislerinin de inşasına olanak sağlayan bir rol üstlenilmiş, hatalı yaklaşımlar yeri geldiğinde siyasi çevrelerce 'yönetmelik iptal edilirse kanun çıkarılır' yaklaşımı ile özel yasaların verdiği güçle sonlandırılmaya çalışılmıştır. Artık sona gelindiği öne sürülen bu süreçte toplumsal uzlaşıdan, bilimsel doğrudan ve ortak akıldan uzaklaşıldığını görmekteyiz.

Anayasa'nın 135. Maddesinde tanımlanan 6235 sayılı TMMOB Yasası uyarınca kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan Odamız, ülke değerlerini ve çıkarlarını korumayı ve kollamayı görev edinmiş bir kurum olarak, dava konusu süreçte, gerek İnciraltı'nın nasıl planlanması gerektiği, gerekse EXPO Fuar alanı yer se-

çiminin İzmir’de nerelerde olabileceği /nerelerde olamayacağı konularında kamuoyu önünde açıklamalarda bulunarak, doğru yerleşiminin EXPO için önkoşul olduğunu belirterek, bu konuda bilimsel kriterler çerçevesinde önerilerini de sunarak görev ve sorumluluk bilinciyle hareket etmiştir.

Bu nedenle İnciraltı Bölgesinin ayrıntılı bir şekilde yıllar içindeki planlı, plansız gelişimi, tartışmalar, beklentiler, vaatler üzerinden bugüne getirilen süreç özetlenerek, tüm İzmir basın ve kamuoyu tarafından daha iyi algılanmasını sağlamak, bir farkındalık ve çözüme yönelik daha sağlıklı bir bilinç oluşması amacıyla bu rapor Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi tarafından hazırlanmıştır.

Raporda uzun yıllardır bölgeye ilişkin İzmir kamuoyunda yapılan tartışmalar, planlama yolu ile yapılan yanlış ve uyarılara kulak tıkayan rant odaklı karar süreçleri, parçacıl plan kararları ile İzmir kentinin gördüğü zararlar kronolojik olarak verilmek istenmiştir. Yıllardır verilen bu ortak mücadele içerisinde emek veren tüm kişilere, kurumlara ve meslektaşlarımıza teşekkürlerimizle...

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi
XII. Yönetim Kurulu

1. TURİZM MERKEZİ ÖNCESİ DÖNEM

Konumu itibari ile İzmir Büyükşehir sınırları içinde olan İnciraltı, Balçova Belediyesi'ne bağlı ve Bahçelerarası ve İnciraltı mahallelerinden oluşmaktadır. İnciraltı Bölgesi; Balçova ve Narlıdere ilçelerinin körfez kıyısında yer almakta olup; Narlıdere İlçesi, batı sınırını oluştururken; İzmir-Çeşme Karayolu'nun kuzeyinde, İzmir Körfezi'nin ve Üçkuyular vapur iskelesinin güneyinde ve doğu sınırını oluşturan Hava Harp Okulu ile Fahrettin Altay Kavşağı'nın arasında yer almaktadır.

İnceleme konusu Koruma Amaçlı İmar Planı yaklaşık 690 hektar olup alanda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Balçova Belediyesi Planların onanması ve denetlenmesi açısından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile İzmir Tabiat Varlıklarını Koruma 2 Şube Müdürlüğü ve İlgili Komisyonu yetkilidir. Zaman içerisinde mevzi imar planları ile parçacı planlamaya sebep olan yönetimler ve seçim dönemlerinin getirdiği baskı unsurları bölgeyi dönemler içerisinde tehdit etmeye başlamıştır.

Şekil 1: İzmir 'de İnciraltı'nın Konumu (Süleyman Siyah Yüksek Lisans Tezi, 2009)

1.1 PLAN SÜREÇLERİ

1.1.1 Akdeniz Olimpiyatları

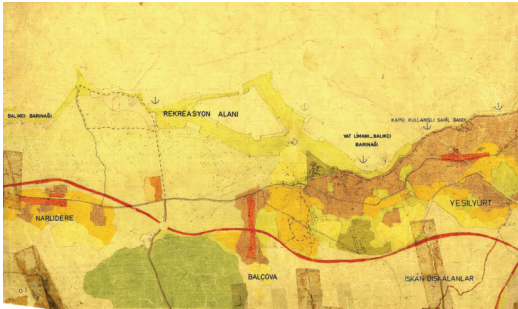
1971 yılında İzmir’de organize edilen “Akdeniz Olimpiyatları”na katılan sporcuların konaklamasını sağlamak amacıyla İnciraltı bölgesinde yapılan binalar daha sonra İnciraltı Öğrenci Yurdu olarak kullanılmıştır. Söz konusu yapılar Akdeniz Olimpiyatları’nda kullanıldıktan sonra Üniversite Öğrenci Yurtları olarak plansız ve kaçak olarak kullanılmış ve yaklaşık yirmi yıl sonra 07.10.1997 tarihindeki 1/5000 ölçekli “Yurtlar ve Batısı İmar Planı”nın Bayındırlık Bakanlığı onayından geçmesi ve 04.12.1998 tarihinde de 1/1000 ölçekli “Balçova İnciraltı Mahallesi (Yurt Yanı) Uygulama İmar Planı”nın Turizm Bakanlığı’nca tasdik edilmesi ile yasal statüye kavuşturulmuştur.

Harita 1: İnciraltı Yurtlar Planı

1.1.2 1973 yılı onaylı 1/25000 ölçekli İzmir Metropolitan Alan Nazım İmar Planı

1960’lı yılların Planlı Kalkınma Politikaları kapsamında İmar ve Planlama Genel Müdürlüğü ve Metropolitan Alan Nazım İmar Planı Büroları oluşturulmuştur. İzmir Metropolitan Alan Nazım İmar Planı Bürosu da bu Genel Müdürlüğe bağlı olarak 1965 yılında kurulmuştur. Yapılan çalışmalar sonunda büronun hazırladığı **1/25000 ölçekli İzmir Metropolitan Alan Nazım İmar Planı** ve raporu **1973 yılında İmar ve İskan Bakanlığınca** onanmıştır. Bu plan çalışması, Bölge - Metropolitan Alan ve İzmir Büyükşehir Bütünü olmak üzere üç farklı alansal kademedede yürütülmüştür.

1973 Planında, İzmir kenti ve yakın çevresindeki 13 belediye ile bunlara bağlı 31 köyü kapsayan alanı Büyükşehir Bütünü olarak tanımlamıştır. Büyükşehir Bütünü planlama bölgesi 74 608 hektarlık bir alanı kapsamakta olup bunun 18 622 hektarı kentsel kullanışlara, **kalan alan ise tarım, orman ve rekreasyon alanlarına** ayrılmıştır. Örneğin, Kemalpaşa ve doğu aksında aşırı su kullanımına yönelik sanayi tür-

lerinin kısıtlanması, gelişmenin bu aksta önlenmesi, üniversite ve demiryolu erişimi nedeniyle Bornova’ya sınırlı bir gelişme önerilmesi, **batı aksında Balçova-Narlıdere’deki tarım alanlarının korunarak tarımsal niteliğin güçlendirilmesi**, 1973 planının Büyükşehir Bütünü’ne ilişkin kararları olarak görülmektedir.

Harita 2: 1973 yılı onaylı 1/25000 ölçekli İzmir Metropolitan Nazım İmar Planı

2. TURİZM MERKEZİ SONRASI DÖNEM

2.1 PLAN SÜREÇLERİ

Harita 3: İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Planı, 1989

2.1.1 Turizm Merkezi Kararı

Bakanlar Kurulu'nun 13.09.1989 tarihindeki "Turizm Merkezi" kararı ile 3194 sayılı İmar Yasası kapsamında yerel yönetimlere devredilen imar yetkisi geri alınmakta ve Turizm Merkezi ilan edilen alanlarda yatırım kararlarını Turizm Bakanlığı'na, imar planı yapma yetkisini ise Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na vermektedir. Bu durum ülkemiz ekonomik ve mekansal tarihinde bir dönüm noktası oluşturan 80'li yıllarla birlikte, kentsel rantlara endekslenen ekonomik beklentiler nedeniyle, kentsel topraklara ilişkin alınacak karar sürecini hızlandırmaya yönelik olarak yapılan yetki devri düzenlemelerini göstermektedir.

2.1.2 Yonca Kavşak Ve Otoyol Mevzi Planı

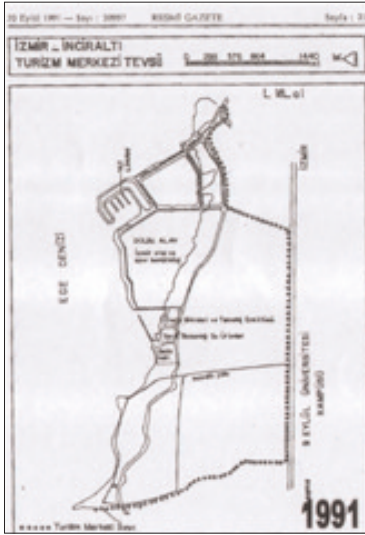
Kronolojik sıralamadaki diğer bir önemli konu da 1989 yılında İzmir Çevre Yolu/Aydın-Çeşme Otoyolu'nun bölgeden boydan boya geçmesine ilişkin Mevzi İmar Planı'dır. Boydan boya bölgeden geçen otoyol inşaatı, çok büyük bir alanı kapsamaktadır. Bu inşaat alanı yaklaşık 1 buçuk milyon m²'lik büyüklüktedir. İzmir-Çeşme otoyol güzergahı, Balçova yerleşimine yakın olarak geçmiş ve bir kısmı da İnciraltı kesimine girmiştir. Trafik yoğunluğunun yüksek olduğu bu ulaşım güzere-

Şekil 2: İzmir-Çeşme otoyolu

gahı gürültü ve kirlilik sebepleriyle yerleşim alanlarının çok yakınından geçirilemediğinden; yerleşim alanlarına belli bir mesafe açıktan geçirilmiştir. Otoyol ile karayolu arasında kalan arazilerin boş kalmasından doğan bir planlama kararı ortaya çıkmış ve plan kararı bu kesimde kentsel çalışma alanı olarak yeni alışveriş merkezlerinin oluşmasını hedeflemiştir. Zaman içerisinde tüm bu çevresel kararlar kent içerisinde tarım alanı olarak korunmaya çalışılan İnciraltı bölgesinin üzerinde kentsel baskının artmasına sebep olmuştur. Otoyol geçişinden önce Bahçelerarası Bölgesi bir bütün iken, otoyol ile bu bölge ayrılmış ve yolun kuzeyi tarım alanı ve doğal sit iken, güney tarafı ise alışveriş merkezi olarak belirlenmiştir. Bu durum otoyolun böldüğü bu bölge üzerinde farklı plan kararlarının getirilebilmesine sebebiyet vermiştir. İnciraltı ve Bahçelerarası mevkilerinin süreç içerisinde geçireceği değişimlerin ilk adımları bu dönemlerde atılmaya başlanmıştır.

2.1.3 Turizm Merkezi Sınırlarının Genişletilmesi

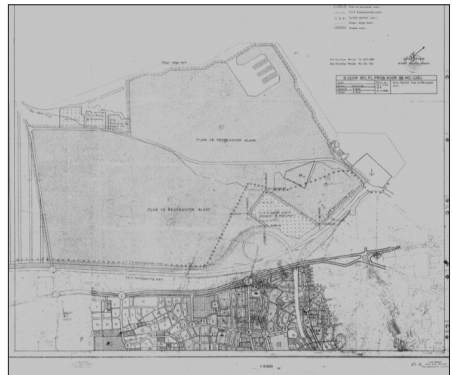

Bölgenin daha büyük bir kısmı, 13.08.1991 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile Turizm Merkezi ilan edilmiş ve söz konusu kararın 20.09.1991 tarih ve 20997 sayılı Resmi Gazete yayınlanması ile İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Tevsii sınırı genişletilmiştir.

Harita 4: İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Tevsii Planı, 1991

2.1.4 Fuar ve Rekreasyon Alanı

İnciraltı ve Bahçelerarası Bölgesi'nin planlanmasına 20.02.1992 tarihinde "Fuar ve Rekreasyon Alanı" kararı ile başlandığı tespit edilmiştir. Bu karar, artık bölgenin planlanmaya çalışıldığını göstermesi sebebiyle önemli bir karardır. Fakat bu planlama süreci, parçacıl ve birbirinden kopuk mevzii imar planı anlayışı ile yapıldığı için bölgenin sorunlarını çözmeye veya koruma-kullanma dengesini kurmaya yönelik bir biçimde düşünülmemektedir.

Harita 5: Fuar ve Rekreasyon Alanı, 1992

2.1.5 Metro Bakım Atölyesi

İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclisi'nin almış olduğu 05.102 sayılı karar ile Bahçelerarası bölgesinin büyük bir kısmının "Fuar ve Rekreasyon Alanı" olarak 1/5000'lik Nazım Plan içinde gösterilmesinin ardından 12.05.1992 tarihinde İzmir Hafif Raylı Sistemi'nin "Tamir Bakım Atölyeleri ve Depo Alanı" olarak planlanmasına ilişkin Nazım İmar Planı değişikliği onanmıştır. Söz konusu Tamir Bakım Atölyeleri ve Depo Alanı yaklaşık 200.000 m²'lik bir alan olup, niteliği itibarıyla bölge içinde yapılaşmaması gereken bir kullanım kararıdır. Fuar alanı içinde yapılan Metro Tamir Bakım Atölyesi daha sonraları meclis kararı ile buradan kaldırılıp Halkapınar'a taşınmıştır.

2.1.6 Gençlik Merkezi

22.11.1985 tarihinde onaylanan Mevzi imar Planı'nda, Günübirlik Eğlence Tesisleri Alanı olarak belirlenmiş ve bu plan yaklaşık 10 yıl sonra sınırları genişletilerek 04.07.1995 tarihinde onaylanan 1/5000 ölçekli İmar Planı ile halihazırdaki İzmir Büyükşehir Belediyesi Gençlik Merkezi olarak faaliyet gösteren, yaklaşık 1 milyon m²'yi kapsayan Mevzii İmar Planı yapılarak, alan "Günübirlik Turizm" şeklinde planlanmış ve bölgeye tiyatro, sinemalar, kafeler, spor sahaları gibi yapılaşmalar gerçekleştirilmiştir.

2.1.7 Özdilek Turizm ve Alışveriş Merkezi Mevzi Planı

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 14.07.1988 tarihinde E=0.50 "turistik tesis" plan kararı getirdiği bu alan el değiştirmelerin ardından, yine İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 18.4.1996 tarihinde parsel bazında plan değişikliği ile E=1.50 Turizm ve Ticaret Merkezine dönüştürülmüştür. Söz konusu bölgede minimum parsel büyüklüğü 5000 m², %5 yoğunluk ve max: 250m², h: 6.80 mt, tarımsal amaçlı yapıya yönelik karar olmasına rağmen, sadece bir parselinde (Özdilek'e ait parsel) ayrıcalıklı imar hakkı kararı alınmıştır.

Mimarlar Odasınınca, İmar Kanunu, Kıyı Kanunu ve yönetmeliklere aykırı olarak yapılan plan değişikliğinin iptali istemiyle 21 Nisan 1999 tarihinde dava açılmıştır. Özdilek Turizm A.Ş yerel seçimlerden 1 gün önce 16.4.1999 tarihinde Balçova Belediyesi'nden inşaat ruhsatı aldığı ve 11.6.1999 tarihinde de inşaatla başladığı, Kültür Bakanlığı 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu ise inşaatının bulunduğu alanı da kapsayan bölgenin bütünüünün 1.7.1999 tarihinde 1. Derece doğal sit olarak tescil edildiği belirlenmiştir.

Süreçte Özdilek'in inşaat ruhsatını iptal edilmiş, 1. Derece doğal sit kararının iptali için açılan davada İzmir 3. İdare Mahkemesince bilirkişi incelemesi yaptırılmış, 5.4.2000 tarihindeki rapor ile yürütmeyi durdurma kararı çıkmış ve inşaat faaliyetleri yeniden başlamıştır.

Danıştay 6. Dairesi, 2863 sayılı KTVK Yasası'nı referans alarak 11.1.2001 tarihinde oybirliği ile "... yukarıda anılan yasa hükmü karşısında 1. Derece doğal sit olarak tescil ve ilan edilen uyumsuzluk konusu taşınmazla ilişkin dava konusu imar planlarının uygulama olanağı kalmamıştır" kararını almıştır. Bu karara rağmen inşaat aynı tarihlerde devam etmiştir.

Koruma Kurulu'nun alanı 1.7.1999 tarihinde 1.derece doğal sit olarak tescil eden karara ve Koruma Planı yapılmadan hiçbir uygulama yapılamayacağı şeklindeki 2863 sayılı KTVK Yasası'na rağmen Özdilek Turizm A.Ş. inşaatının yapılmış olması, bölgedeki ayrıcalıklı imar haklarının ve tarımsal üretime verilen zararın önemli bir göstergesidir.¹

2.1.8 Koruma Kurulu Kararları

Bölgede zaman içerisinde; İnciraltı Öğrenci Yurtları, Tansaş Alışveriş Merkezi, Askeri lojmanlar, Otoyol ve Yonca Kavşağı, Deniz Bilimleri binası, Karargâh ve Füz-yon Merkezi binası, Lokanta, kafe ve büfe tarzı yapılaşmalar, Büyükşehir Gençlik Merkezi oluşumu (tiyatro, sinema, lokanta vs. gibi tesisler), tarımsal yapılaşmalar (sera, depo vs), hayvancılık yapılaşmaları, otel ve alışveriş merkezi, Büyükşehir Belediyeye otobüslerinin tamir bakım atölye ve otopark sahası, konut kullanımlı siteler oluşturulmuştur. Bu yapılaşmalar gerek kaçak başlayıp sonra mevzi plan yapılarak gerekse direkt mevzi planla yapılmıştır.

Üst ölçekli planlarda tarım alanı olan İnciraltı bölgesi; yanlış kullanım kararları ve kent alan üzerindeki baskısının denetlenememesi nedeniyle İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 01.07.1999 tarih ve 8050 sayılı kararı ile 1. derece doğal sit ilan edilmiştir.

Koruma Kurulu'nun bölge hakkındaki 2002 tarihli kararında ise Dalyan ve çevresi 1. derece sit alanı bu alanın hemen gerisi 2. derece sit ilan edilmişken, askeri tesislerin bulunduğu Yenikale mevki 3. derece doğal sit kabul edilmiş, yine İzmir 1 Numaralı Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, 15.02.2007 tarihli 877 kararı ile Çakalburnu Mevkiinde daha önce 17.12.2002 gün ve 10168 sayılı kararı ile belirlenen 1. derece doğal sit alanının batısında bulunan ve bu kararda 2. ve 3. derece doğal sit alanı olarak belirleme yapılan bu kıyı bölümünü 1.derece doğal sit alanı olarak ilan etmiştir.

Sonuç olarak; İzmir 1 Numaralı Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu 1999 yılında 1. derece doğal sit kararı verdiği alan, ilgili mahkeme kararlarından sonra 2002 yılında bölgeyi 2. ve 3. derece doğal sit alanı olarak sit derecelenmesine tabi tutmuş ve ardından da İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin önerisi de dikkate alınarak alanı 2007 yılında 1. derece doğal sit alanı olarak belirlemiştir.

¹ Şehir Plancıları Odası Haber Bülteni'nin Temmuz 2005 sayısında (sf. 20-21) Danıştay'ın Özdilek İş Merkezi'nin yapımına yönelik olarak verdiği 2005/1842 sayılı iptal kararının da açıklandığı bir basın açıklaması özeti bulunmaktadır.

ve uygulamada altından kalkılamaz sorunlara yol açmaktadır. Bu durum İnciraltı Bölgesinde mevcut değerlerin yitirilmesine ve yerine tekrar konulamayacak doğal değerlerin kaybına neden olacaktır.

2.1.10 İnciraltı Katılım Süreçleri

Rant beklentilerinin oldukça yükseldiği İnciraltı bölgesinin, süreç içinde yerel yönetimlerin vaat malzemesi haline gelmeye başladığını görmekteyiz. Bu vaatlerin en gündem oluşturanı 1994 seçimleri öncesine rastlamaktadır. Yerel mülk sahiplerinden arazi toplamaya başlayan büyük sermayenin baskısıyla, yerel yönetimler alanı konut kullanımına açmaktan bahsetmeye başlamışlardır. Bunun için Ocak 1995’de Mimarlar Odası İzmir Şubesi öncülüğünde meslek odalarının, üniversitelerin ilgili bölümlerinin ve yerel mülk sahiplerinin katılımıyla bir toplantı düzenlenmiştir. 1995 yılı İnciraltı Sempozyumu’nun sonunda bir ortak kanıya varılamaz ama İnciraltı’nın iskana açılıp açılmaması konusu tartışılmaya başlanmış olur.

İnciraltı’nda, üst gelir grubunun konut talebi için oluşturduğu baskıyı, potansiyeli gören yerli, yabancı sermaye ortaklarının bölgede büyük araziler toplamaya başladığı belirtilmektedir. Alanda yerli ve yabancı sermayenin hatta basın patronlarının büyük araziler toplaması, İzmir’i “Akdeniz yıldızı” yapmaya çalışan senaryonun pratiğe dönüştürülmeye çalışılmasından başka bir şey değildir. (Prof. Dr. E. GÖKSU, 2000)

Söz konusu sempozyumda; alanın tarımsal önemini ve kamu yararını ön plana çıkarıp korunması gerektiği yönünde görüş bildirenler, kentleşme sisteminin bozukluğundan ve engellenemeyen imar hareketlerinde, mülk sahibinin mağduriyeti dolayısı ile adalet arayışından söz edenler, uzlaşma ya da müzakere arayışı içerisinde olanlar biçiminde üç farklı grupta görüşler bildirilmiştir.

Tarımsal üreticiler, yakın zamana kadar kullanılan tohum, gübre ve ilaçların pahalı olduğu, ürünlerine pazar bulmakta zorluk çektikleri, tarımsal ürünlerin piyasa sistemi içinde pahalıya mal edildiği ancak piyasaya sunumunun ucuz olduğu; devlet tarafından yapılan sondajların, topraklarında önemli verim kayıplarına neden olduğu yönünde ciddi sorunlar yaşamışlardır. Bu sorunların çözüleceğini ilişkin inancın yitirilmesi ile tek çözümün “imara açılması” olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Toplantı sonrasında, “planlama sürecinde kent içerisinde korunmuş bir tarım alanının iskana açılması” artık tartışılabilir hale gelmiştir. İzmir içindeki potansiyel alanlarda yatırım yapmak isteyen veya yeni sektör arayışı içerisinde olan yerli ve yabancı sermayenin dikkati de bu alana çekilmiştir.

Bahçelerarası ve İnciraltı’ndaki imar talepleri ve bölgenin planlama sorunu uzun bir aradan sonra 9-12 Kasım 2006 tarihinde İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin İnciraltı’nın geleceğine ortak akılla yön vermek için Ahmet Pirıştina Kent Arşivi ve Müzesi salonunda düzenlediği toplantı ile tekrar İzmir kent gündemine getirilmiştir.

Yerli ve yabancı yatırımcıların imara açılması için büyük baskı yaptığı İnciraltı Bölgesinin geleceğine ilişkin görüş, değerlendirme ve taleplerin ortaya konduğu çalışmaya, Turizm, Kültür, Çevre ve Orman, Tarım ve Bayındırlık Bakanlıkları yetkilileri, yerel yönetim yetkilileri, üniversiteler, muhtarlar, vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları, TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi ve diğer meslek odaları tarafından katılım sağlanmıştır. Katılmak isteyen herkese açık olarak düzenlenen çalıştayın oturumları Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hülya KOÇ ile öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Yıldırım ORAL tarafından yönetilmiş, TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Tolga ÇİLİNGİR ise alanın hassasiyetle planlanması gerektiğine dair bir değerlendirme yapmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca İnciraltı'na ilişkin 'Koruma Amaçlı İmar Planı' hazırlamak amacıyla, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu'nun Koruma Amaçlı İmar Planlarının Hazırlanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmeliğinin 6. maddesinin f bendi uyarınca düzenlenmesi zorunlu olan halkın katılımı ve bilgilendirme toplantılarını 13 ve 20 Mart 2007 tarihlerinde İzmir Ekonomi Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiş, İnciraltı-Bahçelerarası planlama çalışmalarına ilişkin halkın katılımı ve bilgilendirme toplantılarında izlenen gelişmeler konusunda oluşturulan Şube görüşümüz, 17.03.2007 tarihinde bir basın açıklaması yapılarak kamuoyuna duyurulmuştur.

İzleyen dönemde de raporun ilgili bölümlerinde yer aldığı biçimde, TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nin bu konuya ilişkin kamuoyunu bilgilendirme çalışmaları devam etmiş, bir yandan da yetkililerin İnciraltı'nı planlama konusundaki girişimleri 2010 yılı itibari ile yeniden hız kazanmıştır. Bu süreçte 20 Nisan ve 5 Mayıs 2010 tarihlerinde İnciraltı Kesimi Turizm Merkezi Koruma Amaçlı İmar Planı çalışmaları kapsamında zorunlu olarak yapılan halk toplantılarına katılım sağlanmış, ancak toplantılar bilimsel temele ve bilgi sunumuna dayanmadan hatta sözkonusu planların bile gösterilmediği, yalnızca vaatlerin dağıtıldığı ve Odamızın sorularının yanıtızsız kaldığı bir ortamda gerçekleşmiştir.

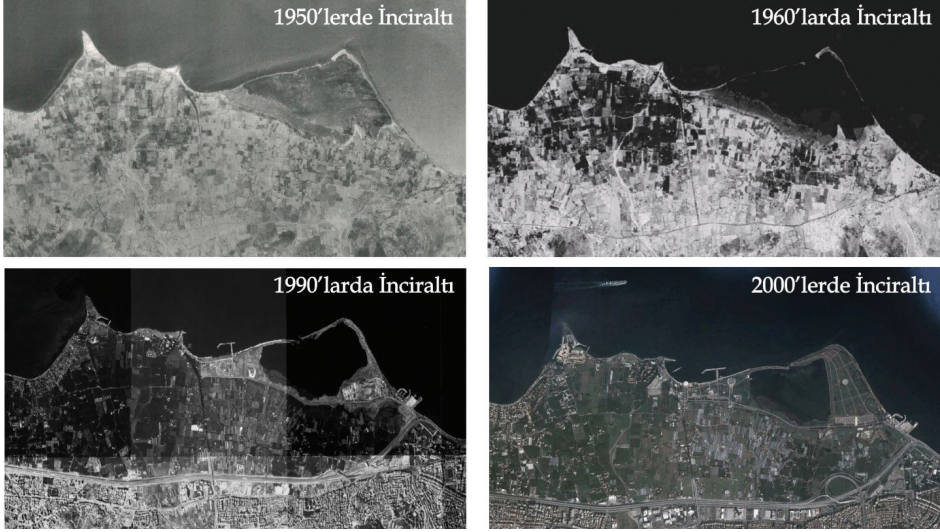
Son yıllarda kentimiz için en önemli planlama çalışmalarından biri olan İnciraltı Turizm Merkezi planlama çalışmaları kapsamında; İzmir Valiliği ve ilgili meslek odaları 9 Haziran 2011 tarihinde bir toplantı gerçekleştirmiş ancak toplantıda İnciraltı'nın sulak alan ve tarım alanı olma özelliği, jeotermal kaynaklar, fay hattı gibi farklı uzmanlık konularının bulunması sebebiyle alanın planlamasının şehir planlama disiplinindeki uzmanların yanı sıra mimarlık, çevre, ziraat, biyoloji-zooloji, jeoloji-jeofizik alanlarındaki uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından hazırlanması gerektiği ve İnciraltı'nın planlanması konusunda göz önünde bulundurulması gereken hassasiyetler belirtildiği halde; süreç içerisinde dile getirilen taleplerin plan çalışmalarına yansıtılmadığı gözlenmiştir.

İnciraltı ve Narlıdere'de tarımsal kalitenin düşmesi ve toprakta bor oranının arttığına ilişkin iddiaların altından aradan yıllar geçmesine rağmen yatırım hesaplarının çıktığı,

oysa ki bölgenin 1973 yılından bu yana Nazım İmar Planında “Tarımsal Niteliği Korunacak Alan” olarak yer aldığı ve kararın bugüne kadar değişmediği de tespit edilmiştir. Ayrıca kıyıya yakın kesiminde tarım faaliyetinin bugüne kadar halâ devam etmesi, jeotermal kaynaklar sayesinde seracılığa uygun yapının oluşması söz konusu iken; iskana açma konusunda gösterilen ısrarlı direnç açıklanamamaktadır.

Sonuç olarak; uzun yıllardır yapılan toplantılar bilimsel temelden uzak, kapsayıcı ve toplumsal uzlaşa temelli gerçekleştirilemediğinden herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir. İzmir’in yatırımlara açık hale gelmesi, konformist beklentilerin oluşması ile egemen olanla uzlaşma yoluna gidilerek kentin yerel, kültürel, doğal birçok unsurundan vazgeçilmesi göze alınmıştır.

2.2 MEKANSAL DEĞİŞİM SÜRECİ

Şekil 3: İnciraltı Bölgesi'nde 1950-2013 yılları arasındaki mekansal değişimler.

1950 yıllarında geleneksel tarım niteliği ile ön planda olan ve kentin plajı olarak kullanılan İnciraltı, 1970'lerde denizin kirlenmesi ile kentin plajı niteliğini yitirirken, sıcak yer altı suyu potansiyelinin kullanılmaya başlanması ile seracılığın gelişmeye başladığı bir bölgedir. Belleklerimizde İnciraltı Yurtlarındaki 12 Haziran 1980 Katliamı ile de yer eden bölgede 1980'lerde Balçova Barajının tamamlanması ile tarımda sulama problemleri ortaya çıkmıştır. 1990 yıllarında Özdilek İnşaatı ile yer altı suyunun dengesi bozulmuş, borlanma ve tuzluluk problemleri tarımı ve ürün çeşitliliğini oldukça etkilemiştir. Kentin geleceğine nasıl etki edeceği araştırılmadan 1990'larda yapılan ve doğal değerler yerine ekonomik değerlerin ön plana çıkmasını hızlandıran İzmir-Çeşme otoyolu, Bahçelerarası Bölgesini ikiye ayırmış, böylelikle

narenciye bahçelerinin üzerinden geçmiş ve ayrılan iki kısma da farklı plan kararları getirilmiştir.

2000’li yılların ortalarından itibaren ise alanda yaşanan değişimler tarım arazilerinin parçalanması, sulama problemleri, otoyol kararının trafik yoğunluğu, gürültü ve kirlilik oluşturması, kentsel baskının artması, EXPO yer seçimi, hisseli mülkiyetlerin çokluğu ve mülkiyet sahipliliğindeki dönüşümün tarım dışı faaliyet yapmak isteyen mülk sahiplerine geçmesi alanın imara açılması isteğini arttırmış ve uzun yıllardır korunan doğal niteliğinin bozulmasına sebep olacak plan kararları üretilmiştir. Sonuç olarak kentin birçok bellek katmanına, kentlinin gezinti-dinlenme amaçlı son kısmına sahip, birçok kısıtlılığı ve birbiriyle çelişen kararı barındıran İnciraltı Bölgesi’ne ne olacak?

3. EXPO DÖNEMİ

3.1. EXPO VE EXPO YER SEÇİMİ

“Expo” terimi ise İngilizce “sergileme, teşhir, sergi” anlamlarına gelen “exposition” sözcüğünün kısaltılmış hali olup 1967 Montreal Fuarından sonra yaygın bir terminoloji olarak benimsenmiştir.

1851 yılında Londra’da düzenlenen Dünya Fuarının getirdiği başarının ardından önce Avrupa’da ve sonra Amerika’da Dünya Fuarlarının sayısı artmıştır. Sergilerin sıklığını ve düzenlenme süresini belirli kurallara bağlamak ve sergilerin verimliliğini artırmak gibi amaçlarla 1928 yılında yapılan uluslararası bir protokolle uluslararası sergileri düzenlemek için “Uluslararası Sergiler Bürosu” (Bureau International des Expositions- BIE) kurulmuştur. Dünya fuarları, Endüstri Devrimi’nden sonra seri üretimin ve teknolojinin değişik ve yeni ürünler ortaya koymasıyla birlikte bu ürünlere “pazar” bulunması, sanayi gelişiminin topluma kabul ettirilmesi ve yeniliklerin geniş kitlelere duyurulması doğrultusunda kurgulanmıştır.

1867 Paris Evrensel Sergisi’nden sonra önem kazanan tema kavramında, zamanla sanayi devriminin getirdiği olumsuz etkilerin farkına varılması ve insan temelli yaşam felsefesinin gelişmesiyle kültürel ve sanatsal temalar yoğunluk kazanmıştır. Expo fuarlarının diğer fuarlardan farkı, organizasyonun bir tema çerçevesinde düzenleniyor olmasıdır. 20.yüzyılda savaşların patlak vermesiyle temaları hümanist bir bakış açısıyla insana ve insanlığın durumuna yönelik Expolar; 20. yüzyılın sonuna doğru insanın çevreye verdiği zararlar, sürdürülebilirlik, enerji tasarrufu gibi başlıklar çerçevesinde doğayı, doğa-insan ilişkisini konu alan ekolojik ve küresel barışa yönelik temalarda düzenlenmişlerdir.

Expo fuarları düzenleyen ülke açısından **kentsel mekanların yeniden tasarlanması ve kente kazandırılması**nın yanı sıra sanat, mimari, ekonomi ve kültür gibi dallarda da etkileşimler sağlaması hedeflenmiştir. Tüm dünya kültürleri; **şehir planlama ve mimarlığın ön plana çıktığı** Expoları kimliklerini ve kültürlerini sergilemek, kendilerini dünyaya kanıtlamak amacı ile fırsat olarak görmüşlerdir.

Kentler üzerinde böyle etkiler sağlayan Expo biçimindeki uluslar arası organizasyonların sunduğu fırsatlar kadar, getirdiği dezavantajlarda vardır. Bu dezavantajlar özellikle yer seçimi, seçilen alandaki mekansal ve sosyal dönüşüm, organizasyonun sağladığı imkanların belirli bir kentsel çevre ile sınırlı kalması gibi olumsuzluklar ile sıralanabilir. Dünyada küreselleşmeye bağlı olarak 70’li yılların ortalarından itibaren yaşanan ekonomik, sosyal, siyasal ve mekansal dönüşüm süreçleri kentleri bir

yandan ekonominin merkezine taşırken, bir yandan da bilginin, teknolojinin üretildiği, ulaşım ağları ve karşılıklı ilişkilerin kurulduğu, etkileşimin yaratıldığı alanlara dönüştürmüştür. Yenileme ile birlikte koruma, sağlıklılaştırma, yeniden canlandırma, soyulaştırma, yaşam kalitesini yükseltme gibi birçok kavramı kapsayan kentsel dönüşüm, sunduğu olanaklar çerçevesinde değerlendirip uygulama alanları yaratmak yönündeki eğilimler gün geçtikçe artmaktadır. Bu nedenle fiziki mekan ile birlikte ekonomik, toplumsal, kültürel ve sosyal mekanı da çözümlen, yani “insan odaklı” olan bir kentsel dönüşüm kavramını tartışmak, yere özgü yöntem ve modelleri geliştirmek yönünde çabalar içinde olmak gereklidir. Bu durum özellikle EXPO gibi büyük organizasyonların çalışmalarında daha fazla ön plana çıkmaktadır. Kentin bir takım bölgelerinin ticari amaçlı dönüşümü sağlanarak belirli kişi ya da kesimlere yeni imkanlar sunmak amacıyla projelendirilmesi tavrı değişik şartlarda kendisini göstermektedir. Bu durum yer seçimi aşamasında da belirgin hataları beraberinde getirmiştir.

Kentleşme sürecini belirleyen dinamiklerin gereksinimler doğrultusunda yön değiştirmesi mekanın biçimlendirilmesinde etkin rol almıştır. Bu süreç içerisindeki kentsel kullanım alanlarının belirlenmesinde, her ülkenin mimari ve kültürel gelenekleri çerçevesinde, ama özellikle de mevcut yapılaşma ve kent coğrafyası göz önünde tutularak hareket etmek en uygun yaklaşım biçimi olacaktır. Çünkü EXPO fuarlarının kent bütünü ile uyum sağlayacak nitelikte olması organizasyon başarısı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle böyle bir organizasyonun yer seçimine karar verilirken öncelikle İzmir kent bütünüünün incelenmesi ve kentteki ilgili aktörlerin görüşleri ve önerileri doğrultusunda katılımcı bir anlayışla karar verilmesi gerekmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nin ilgili komisyonunun çalışmaları kapsamında İzmir'in EXPO 2015 adaylığının gündeme geldiği 2006 yılında, ilk olarak EXPO'larla ilgili yerli ve yabancı kaynaklar taranarak, bugüne kadar gerçekleşen birbirinden çok farklı EXPO uygulamaları incelenmiştir. Yer seçim/tema ilişkileri gözden geçirilmiş, 10'a yakın alternatif yer incelemeye alınmıştır. Şubemiz, alternatifleri değerlendirerek, en uygun yerin Buca-Kaynaklar-Gölet Bölgesi olduğunu kamuoyu ile paylaşmıştır.²

Planlama ve yerseçiminde uzman meslek odası olarak, EXPO'nun yerseçiminden sonra da yapılacak önemli çalışmalar olduğunu hatırlatmak durumundayız. Şehir Plancıları Odası olarak, bu tür organizasyonların, ülkemizde ve İzmir'de olabilmesini desteklediğimizi ve devam eden sürece ilişkin ortak çalışmalarda yer alacağımız belirtilmiştir.³

2 Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak 17.11.2006 tarihinde “EXPO 2015 İzmir için Yerseçim Önerisini Açıklıyor” biçiminde basın açıklaması yapılmıştır.

3 Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak 24.08.2011 tarihinde “İzmir EXPO 2020 Yerseçimi Hatırlatması” biçiminde bir başka basın açıklaması daha yapmak durumunda kalmıştır.

Yürürlükteki yasalarla imara açılması olanaksız olan İnciraltı bölgesi için ilgili mevzuatları ve hukuku devre dışı bırakarak ve henüz İzmir’de yapılması bile kesinleşmemiş EXPO alanı bahane edilerek alana özel yasa çıkarılmıştır. 15.06.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2020 İzmir Expo Alanı Hakkında 6324 sayılı Özel Kanunun amacı; 2020 yılında gerçekleştirilecek EXPO Fuar Organizasyonu için aday olan İzmir ilinde EXPO Fuar Organizasyonunun gerçekleştirileceği alan için yer belirlenmesi, belirlenen alanın ve yakın çevresinin planlanması ve alanda yapılacak imar uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirlenmesi olarak belirtilmiştir.

Ancak ilgili kanun incelendiğinde görülecektir ki, kanun 17.8.2011 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planını dayanak almakta ve alanın yapılaşmaya esas imar koşulları ile kullanım kararlarını belirlemektedir.

3.2 PLAN SÜREÇLERİ (2007-2013)

Tabloda dava süreci özetlenen İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Plan ve Revizyonlarında temel planlama yaklaşımı ve ana şema değişmemekle birlikte, bazı plan kararlarının eklenmesi, bazılarının kaldırılması ya da değiştirilmesi, gerçek emsal değerlerine yönelik plan hükümlerinde bir takım değişiklikler yapılması gibi durumlar söz konusudur. Bununla birlikte planın alan üzerindeki olumsuz etkisini artırıcı plan kararları da bu süreçte yer almıştır. Kruvaziyer Liman kararı bu tür etki alanı büyük önemli kararlardan biridir.

İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Tevsü 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Revizyonları

	PLAN	ONAY TARİHİ	ONAYAN KURUM	DAVA EDEN	DAVA TARİHİ	İSTEM	SONUÇ
1	İNCİRALTI T.M. 1/25000 Ç.D.F	16.05.2007	K.T.B	Ş.P.O	07.11.2007	Y.D-IPTAL	
2	İNCİRALTI T.M. TEVSÜ 1/25000 Ç.D.F	03.04.2009	K.T.B	Ş.P.O-M.O	23.07.2009	Y.D-IPTAL	BELİRSİZ
3	İNCİRALTI T.M. 1/25000 Ç.D.F	17.08.2009	K.T.B	Ş.P.O	08.02.2010	Y.D-IPTAL	IPTAL
4	İNCİRALTI T.M. 1/25000 Ç.D.F	21.04.2011	K.T.B	Ş.P.O	20.09.2011	Y.D-IPTAL	Y.D.
5	İNCİRALTI T.M. 1/25000 Ç.D.F	17.08.2011	K.T.B	Ş.P.O	15.02.2012	Y.D-IPTAL	Y.D.

1- 16.05.2007 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından A4 normundaki ne tür bir plan olduğu anlaşılamayan belge⁴, EXPO Fuar alanına yönelik 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı olarak onaylanmıştır. Bu planda; 2015 yılında gerçekleştirilecek olan EXPO Fuarının düzenlenmesine yönelik yaklaşık 300 hektarlık bir alan ayrılmıştır.

30.06.2007 tarihinde ise 26568 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak İnciraltı Turizm Merkezi Sınır Genişletilmesi (690 hektarlık alan) ilan ile Balçova Kaplıcaları Kesimi de turizm merkezi sınırlarına Teleferiği de içine alacak şekilde dahil edilerek İnciraltı Turizm Merkezi Sınır Genişletilmesi gerçekleştirilmiştir.(Toplam 950 hektarlık alan)

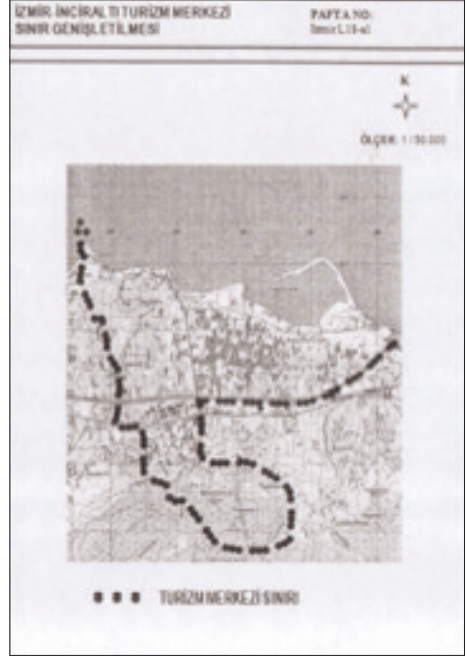
4 Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak 11.07.2007 tarihinde “EXPO Planına İtiraz Ettik” başlığı ile basın açıklaması yapılmıştır. (<http://www.spoizmir.org/basin-aciklamalari/expo-planna-tiraz-ettik.html>)

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi EXPO Fuar Alanı 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planına **07.11.2007** tarihinde Odamız tarafından Danıştay 6. Daire’de 2007/8760 Esas No’lu açılan davada; mahkeme 26.06.2009 günlü karar ile **03.04.2009** tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan **yeni bir Çevre Düzeni Planı** yapıldığından ve bu plan ile EXPO fuar alanı fonksiyonunu tamamen kaldırdığı anlaşıldığından dava konusu 16.05.2007 onaylı plan hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar vermiştir.

Harita 8: 16.05.2007'de onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı

Harita 9: 30.06.2007'de İnciraltı Turizm Merkezi Sınır Genişletilmesi

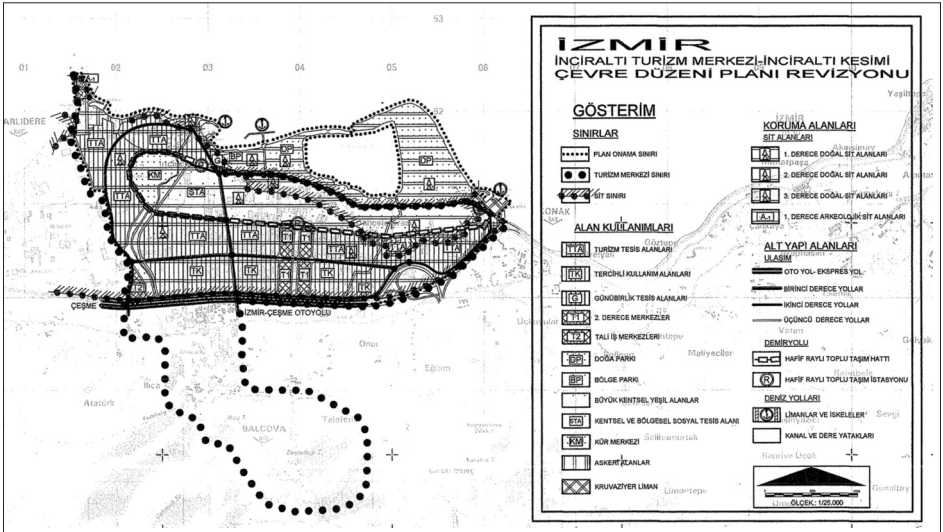
2- **03.04.2009** tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Tevsii 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonuna **23.07.2009** tarihinde Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası birlikte dava açmıştır.⁵

5 Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak 04.08.2009 tarihinde Dava Gerekçelerine yönelik basın açıklaması yapmıştır.

Harita 10: 03.04.2009'da onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi Tevsii 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı

3- 17.08.2009 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonuna Şehir Plancıları Odası tarafından 08.02.2010'da dava açılmıştır. Danıştay 6.Daire'de 2010/1690 Esas No'lu davada, mahkeme 24.06.2011 tarihli karar ile **yeterliliği haiz bir plan müellifi tarafından hazırlanmadığı** anlaşılan dava konusu planın iptaline karar vermiştir.

Harita 11: 17.08.2009'da onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu

Görüldüğü üzere, son 5 yıldır İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planları özü ve esası bakımından hiçbir değişikliğe uğramadan sürekli revize edilmekte, ancak itiraz konularımıza ilişkin düzenlemeler yapılmamaktadır. Bakanlığın revize ettiği her plan sonrasında esas bakımından aynı davalar tarafımızca açılmaya devam etmekte ve gerekçeler mevcudiyetini korumaktadır.

İnciraltı Turizm Merkezine yönelik Kültür ve Turizm bakanlığınca Expo Fuar Alanı kapsamında onanan 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni planı ile başlayan ve günümüze kadar devam eden süreçte, Şehir Plancıları Odası ve diğer bazı meslek odalarının yargıya taşınan planların yargıya taşınma nedenleri ve temel itiraz noktaları büyük ölçüde benzer olup, bu itiraz ve yargıya taşıma nedenlerini yetki, yöntem, kapsam ve plan kararları başlıkları altında ayırmak mümkündür. Bu bağlamda;

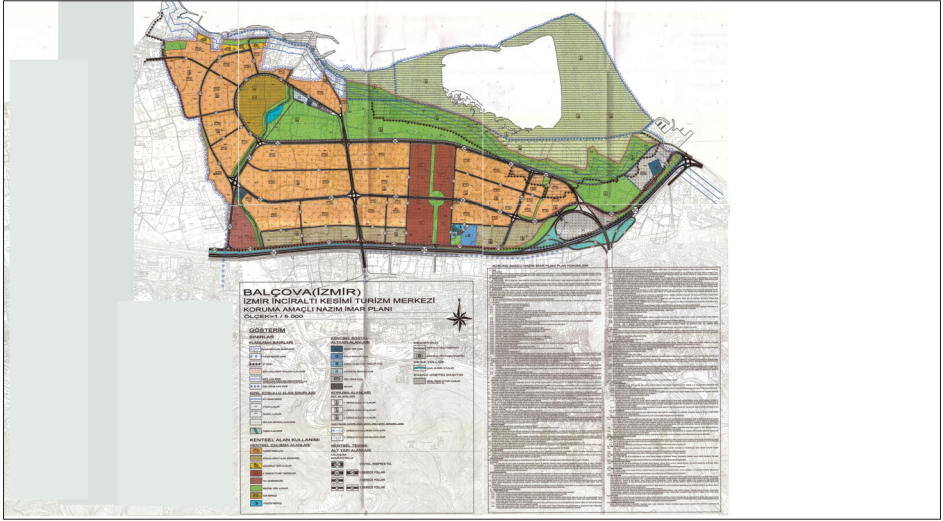
- I. Yetki yönünden;** Turizm merkezlerinde hazırlanacak planlara ilişkin yönetmelikte tanımlanan planlar arasında çevre düzeni planının yer almaması, çevre düzeni planının 1/100.000 ve 1/50.000 ölçekli olması bu nedenle Kültür ve Turizm Bakanlığının çevre düzeni planı şeklinde bir planı onama yetkisinin olamayacağı, bununla birlikte 1/100.000 ölçekli Manisa-Kütahya-İzmir Çevre Düzeni Planı ile 1/25.000 ölçekli İzmir Kentse Bölge Nazım İmar Planı ile ilişkisinin kurulmamış olması ,
- II. Yöntem açısından:** Planlama alanın kent bütününden kopuk bir şekilde ve turizm merkezi sınırını dahi parçalayan bir yöntemle ele alınması, planlama sürecinde plana ilişkin analiz ve verilerin ilgili çevrelerle paylaşılmaması ve katılımcı bir yaklaşım sergilenmemesi, plana altlık oluşturacak analizlerin yeterli ve detaylıca hazırlanmaması, başta jeolojik etüt olmak üzere planın temelleneceği verilerin ortaya konulmaması,
- III. Kapsam:** Planın kapsamının ölçeğinin gerektirdiği nitelikleri taşınamaması, yakın çevre ilişkileri başta olmak üzere kent ile ilişkisinin planlama sürecinde göz ardı edilmesi, turizm merkezi sınırı bütününde hazırlanmaması, alanın niteliklerini dikkate almadan ve alanın korunması gerekli niteliklerini değiştirecek dönüştürecek bir yaklaşım taşıması,

IV. Plan kararları:

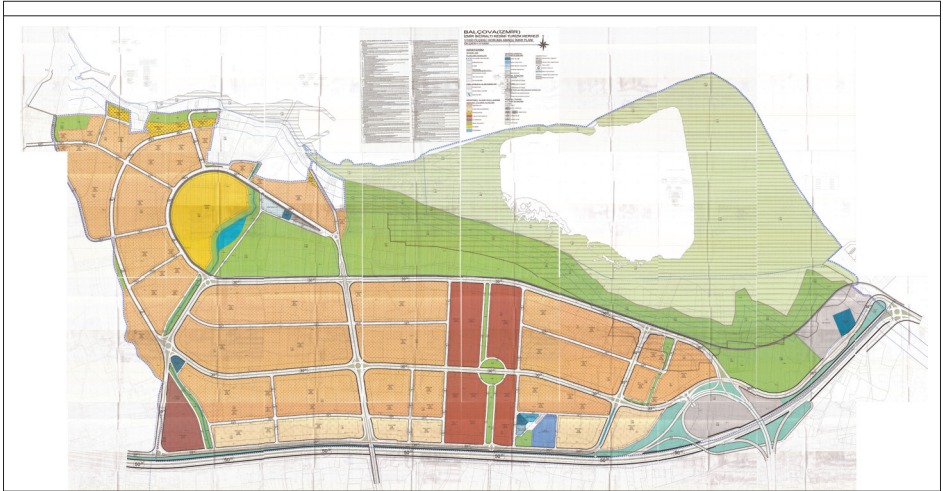
- Alanın büyük bölümünün turizm yolu ile imara açılması,
- Gerçek emsal değerleri ile oluşacak yoğun yapılaşmasının alanın doğal yapısını bozacak nitelik taşıması,
- Kesinlikle tarım dışı amaçla kullanılmayacak kuru mutlak tarım arazisi olduğuna ilişkin Tarım İl Müdürlüğü kararının yok sayılarak alanın tarım dışı kullanılması,
- 1. Derece doğal sit alanı olarak tescilli olan ve bir sulak alan olma özelliği taşıyan Çakalburnu Dalyanı ile yakın çevresinin plan ile getirilen yapılaşma nedeniyle önemli ölçüde zarar görme riski taşıması,
- Yapılaşmaya bağlı olarak yer altı suyu dengesinin risk altında olması ve bunun alanın tarımsal ve doğal niteliklerini yok edecek olması,
- Kruvaziyer Liman kararı,
- Expo-yeşil alan.

İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları

02.11.2012 onaylı İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) **1/5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli** Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planlarına 17.12.2012 tarihinde Şehir Plancıları Odası tarafından **itiraz** edilmiştir.⁸

Harita 14: 02.11.2012 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

Harita 15: 02.11.2012 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı

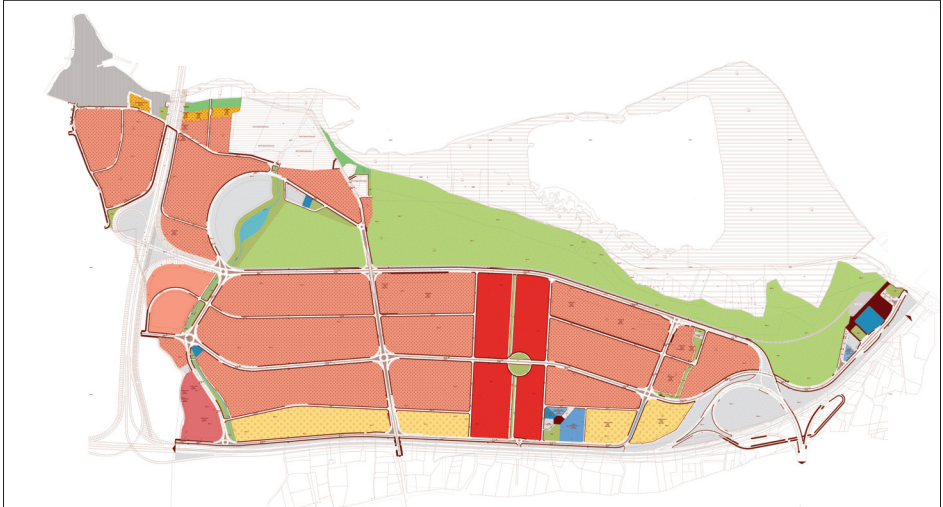
⁸ Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak 19.12.2012 tarihinde "İnciraltı Gerçeği: AVM-REZİDANS-KRUVAZİYER LİMAN" biçiminde bir basın açıklaması yapılmıştır..

Yasal dayanağını 644 sayılı KHK ve 6324 sayılı İzmir EXPO Alanı Hakkında Kanun'dan alan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planlarına da, mevzuata, planlama esasları ile şehircilik ilkelerine aykırılıkları nedeniyle Şehir Plancıları Odası'nca **02.11.2012 tarihinde onaylanan** planlara itiraz edilmiş, itirazlarda belirtilen hususların dikkate alınmaması üzerine planların iptali talebiyle konu yargıya taşınmıştır.

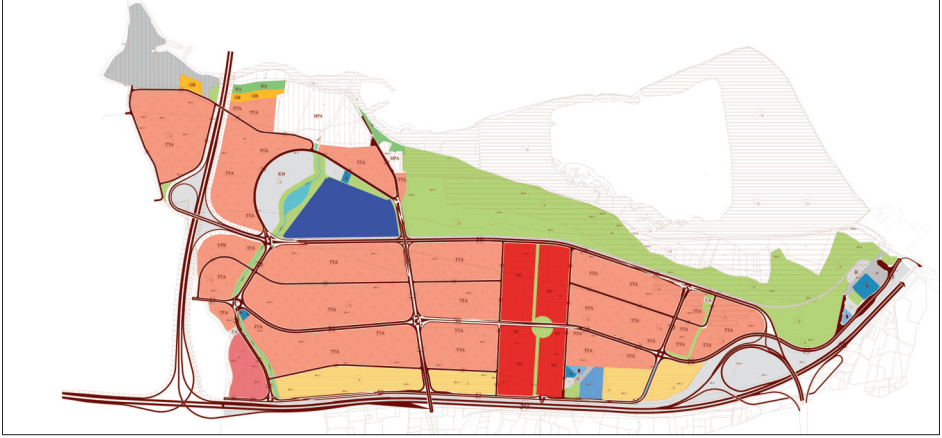
Davalar arası bağlantı hususu nedeniyle öncelikle Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nca tarım dışı amaçlı kullanımını uygun bulunmasına ilişkin 10.03.2010 tarih ve 17818 sayılı işleme karşı açılan İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin E:2010/1020, 2012/31 sayılı mahkeme kararı ile 690 hektarlık alanın tarım dışı amaçla kullanıma yönelik işlem iptal edilmiş, 5403 sayılı Toprak Kanunu uyarınca tarımsal niteliğinin korunmasına ilişkin karar verilmiştir. 17/08/2011 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonunun hukuka uyarlılığı bulunmadığından yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Söz konusu Çevre Düzeni Planını dayanak alan ve Koruma Amaçlı İmar Planlarının yapımına olanak tanıyan 6324 sayılı İzmir Expo Alanı Hakkında Kanun, Çevre Düzeni Planı hakkında YÜRÜTMİYİ DURDURMA kararı alınması ile hükümsüz kalmıştır. Bu nedenle de Koruma Amaçlı İmar Planlarının öncelikle usul yönüyle iptali gerekmektedir.

06.08.2013 onaylı Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılan İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) **1/5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları** 23.08.2013-23.09.2013 tarihleri arasında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde **askıya çıkarılmıştır.**

Harita 18: 06.08.2013 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

Harita 19: 06.08.2013 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı

Kentin geleceğinin belirlendiği ve birçok revizyon gören üst ölçekli planlar ile 20 yıllık ulaşım kararlarını içeren İzmir Ulaşım Ana Planında değerlendirilmesi gereken bir alternatif olarak yer almayan İzmir Körfez Geçişi ve Bağlantıları (Otoyol ve Raylı Sistem) Projesi, İnciraltı bölgesinin arazi kullanım kararlarının üretilmesine yönelik bir senaryonun tamamlayıcısı olarak yeni bir ulaşım kararı verilmiş olup bu ulaşım bağlantısına yönelik plan açıklama raporunda herhangi bir husus bulunmamaktadır. Açıkçası bu hattın Karşıyaka'da oturan belirli bir kesimin Çeşme'deki yazlıklarına veya yarımada haftasonu kahvaltısına gitmelerini kolaylaştırmaktan öteye bir faydası olduğuna ilişkin bir veri mevcut değildir.

Önerilen İzmir Körfez Geçişi Projesinin, İzmir körfezinin güneyinde İnciraltı'nda ve kuzeyinde Çiğli'de geçeceği alanlar, özellikle yaban hayatı açısından, uluslararası öneme sahip sulak alanlardan olan Ramsar kapsamındaki korunması gerekli hassas ve alanın devamı, tamamlayıcısı niteliğinde olan Birinci Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiş alanlardır. Ayrıca Balçova – Narlıdere sınırlarında yapılacak kavşaklar nedeniyle İnciraltı'nın Narlıdere sınırında kalan bölümünde de yapılaşma talebini artıracaktır. Çevre yolundaki ağır yük trafiğini, kentin uzağından geçmesi gereken trafiği kentin içine çekmesi, körfezden geçirmesi ve sonuçta tünele çekilen ağır yük taşıtlarının egzoz gazlarının kent merkezine, körfeze getirilmesi sorunu yaşanacaktır. Körfezde gün batışı artık egzoz gazlarının çıkarıldığı bacalar ve gazlar arkasından seyredilecektir. Büyük parasal kaynaklar harcanarak yapılacak bu tünel geçiş kent ulaşımına bir yarar sağlamayacağı gibi yıllardır düzeltilmeye çalışılan Körfezin bir bataklığa dönüşme riskini geri getirecektir.

İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları özü ve esası bakımından hiçbir değişikliğe uğramadan sürekli revize edilmekte, ancak itiraz konularımıza ilişkin düzenlemeler yapılmamaktadır. Bakanlığın revize ettiği her plan sonrasında esas bakımından aynı davalar tarafımızca açılmaya devam etmekte ve gerekçeler mevcudiyetini korumaktadır.

İtiraz ve yargıya taşınma gerekçeleri ise özetle şu şekildedir:

I Mevzuat Açısından: 3194 sayılı İmar Kanununda tanımlanan planların kademeli birlikliği ilkesine uyulmayarak 1/5000 ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planının bir arada yapılması, Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmeliğe, İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliğine Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi ve Planlaması çalışmalarındaki kararlara uyulmaması.

II Yetki Açısından: 3194 sayılı yasa ve Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmelik gereği söz konusu planların ilgili Belediyelerde askıya çıkması gerekirken mevzuata aykırı şekilde Bakanlığın İl Müdürlüğünde askıya çıkarılması,

III Yöntem Açısından: Planlama alanının 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17.maddesi ile Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmeliğinin 5.maddesi gereği sit alanı bütününde hazırlanması gerekirken bir kısmının plan onama sınırı dışında bırakılması, alanın doğal özelliklerinin (doğal sit alanı ve tarımsal niteliği) plan kararlarında dikkate alınmaması, alanın kent bütünü kapsamındaki konumu yönüyle değerlendirme yapılmaması, mülkiyet dokusu, jeotermal kaynaklar, jeolojik etüd vb. gibi alan özelindeki analizlerin yetersiz oluşu, kurum görüşlerinin eksik ve güncel olmaması, planlama alanındaki bölgelemenin analizlere ve bilimsel kriterlere dayanmaması.

IV Kapsam: Üst ölçekli planın devamı niteliğindeki söz konusu planlarda da yakın çevre ilişkileri başta olmak üzere kent ile ilişkinin planlama sürecinde gözardı edilmesi, doğal sit alanı bütününde hazırlanmaması, alanın doğal özellikleri ile nitelikleri dikkate alınmayarak, bu özelliklerini değiştirecek, dönüştürecek bir yaklaşım taşınması.

V Plan Kararları:

- Planın amaç ve hedefleri ile plan kararlarının çelişmesi, öyle ki planın amacı; doğal sit alanının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması olarak belirlenmişken plan kararlarının alanın bu özelliğini bozacak nitelikte yapılaşma ön görmesi,
- Kullanım ve yapılaşma koşullarının 6324 sayılı İzmir EXPO Alanı Hakkında Kanuna aykırı olması,
- 6324 sayılı İzmir EXPO Alanı Hakkında Kanunda Büyük Kentsel Yeşil Alan, 3194 sayılı yasanın 18.maddesi ile elde edileceği dolayısıyla uygulamanın bütün alanı kapsayacak şekilde yapılması hükmü varken, plan kararlarında yasa aykırı şekilde etaplar halinde uygulama yapılmasına olanak tanınması,
- Turizm Tesisleri için plan ile öngörülen yatak kapasitesinin bilimsel kriterlere dayanmaması,
- Üst ölçekli planda belirlenen sosyal donatı alanlarının söz konusu koruma

amaçlı imar planlarında azaltıldığı ve üst ölçekli planlardan farklı Özel Proje Alanı (ÖPA) gibi kullanımlar belirlendiği,

- Planda belirlenen emsal değerlerinin plan hükümleri ile esnetilerek arttırıldığı, bu yönüyle de 6324 sayılı İzmir EXPO Alanı Hakkında Kanuna aykırı yapılaşma öngörüldüğü,
- Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte tanımlanmayan ve gösterimi bulunmayan (Nitelikli Konut Alanı-Rezidans gibi) kullanımların önerildiği
- İzmir Ulaşım Ana Planı'nda yer almayan İzmir Körfez Geçişi projesi kent bütününe kapsayan bir proje olmasına rağmen bu planda yalnızca Üçkuyular ile Çiğli arasındaki parçası projelendirilmiştir. Söz konusu körfez geçişi projesinin hiç bir bilimsel dayanağı bulunmadığı gibi tüm kente önemli ölçüde etki edecek bu tür kararların önce etüt edilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması gerekmektedir.

Sonuç olarak;

İnciraltı Bölgesi'ne ve bu bölgeye yönelik yapılmış çalışmalara bakıldığında;

Dağ, tarım ve deniz ekosistemlerinin çok kısa mesafelerde iç içe bulunduğu çok yönlü bir bölge ve kentli için çok önemli bir açık/yeşil alan olduğu,

Bilirkişi raporları ile de kesinleştirilen tarımsal amaçlı kullanılan/kullanılabilecek bir alan olduğu, bölgede yetiştirilen tüm ürünlerin iç ve dış pazar değeri yüksek ürünler olduğu, ayrıca kesme çiçek üretiminde sadece Türkiye değil, Dünya üretiminde de önemli bir paya sahip olduğu,

Kuş Cenneti'nin beslenme - üreme alanı ve Çakalburnu Dalyanı'nın önemli bir sulak alan olduğu, bu bölgeye kış aylarında 2-3 bin kadar Sakar meke geldiği ve kış geçirdiği, Aralık ayından Mart ayının sonuna kadar Flamingo, Yalıçapkını, Karabatak, Pelikan gibi bir çok türün bu bölgeyi üreme alanı olarak kullandığı,

Ayrıca alanda Ilıca ve Molla dereleri bulunduğu,

Alanın jeotermal bir saha olması ve Agamemnon I ve Agamemnon II fay hatlarının varlığı ve taşıdığı riskler nedeniyle yapılaşma için olumsuz bir zemine sahip olduğu görülmektedir.

Ne yazık ki İzmir kent makroformu içerisinde ekonomik, sosyal ve ekolojik fayda kapsamında değerlendirilebilecek son derece önemli bu alan; tüm bu özelliklerini yitirmesine ve alanın geçmişten bugüne var olan kullanım özelliklerinin kent belleğinden yitirilmesine neden olacak plan kararlarına karşı itirazlarımız ve açtığımız davalar haklılığımızı kanıtlıyor olmasına rağmen bilimselliği, toplumsal uzlaşmayı yok sayan yaklaşımlar devam etmektedir.

3.3 YARGI SÜREÇLERİ

Dava Konusu	Onay Tarihi	İtiraz Tarihi	Dava Açma Tarihi	Davalı Taraf	Davacı Taraf	Mahkeme	Dava Sonucu
İzmir'de yapılacak istenen EXPO etkinliği için, yürürlükteki 1/25.000 ölçekli İzmir KentSEL Bölge Nazım İmar Planında term alan olarak düzenlenmiş bulunan İnciraltı bölgesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan İzmir-İnciraltı Turizm Merkezi EXPO Fuar Alanı, 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının iptali ile yürütülmesinin durdurulmasını istemi	16.05.2007	10.07.2007	07.11.2007	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Daire	07.11.2007 tarihinde Odamız tarafından açılan davada Mahkeme, 26.06.2009 günlü karar ile 03.04.2009 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanan yeni Çevre Düzeni Planı ile EXPO İmar alanı fonksiyonunu tamamen kaldırarak, anlaşıldığından bu durumda dava konusu planın hakkında karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar vermiştir.
İzmir İnciraltı Turizm Merkezi / 25.000 ölçekli çevre düzeni planı revizyonu	03.04.2009	18.05.2008	23.07.2009	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO	Danıştay 6. Daire	TMMOB Şehir Plancılar Odası ve TMMOB Mimarlar Odası birlikte dava açmıştır.
İzmir İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi / 25.000 ölçekli çevre düzeni planı revizyonu	17.08.2009	09.10.2009	08.02.2010	T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Daire	08.02.2010 tarihinde Odamız tarafından açılan davada, mahkeme 21.06.2011 tarihli karar ile yetenliği huzur bir plan iptalini tanıdığını belirterek, hazırlanmış olan planın iptaline karar vermiştir.
Tarım ve Köyşeri Bakanlığı'nun 10.03.2010 tarih 17818 sayılı karar ile İnciraltı Bölgesi'nin "tarım dışı amaçla kullanılması" kararına Ziraat Mühendisleri Odası tarafından dava açılmıştır			Ess No: 2010/1020	Tarım ve Köyşeri Bakanlığı	Ziraat Mühendisleri Odası	4. İdare Mahkemesi	İnciraltı Bölgesinde bulunan 690 hektarlık alanın turizm merkezi yapılmasına üzere tarım dışı amaçla kullanımın uygun bulunması kararında mevzuata ve hukuka aykırılık bulunmadığından 19.01.2012 tarihinde dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir.
Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 21.04.2011 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi / 25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu	21.04.2011	27.05.2011	20.09.2011	Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Dairesi	20.09.2011 tarihinde Odamız plana aynı gerekçelerle dava açmıştır. Dava konusu planda 1., 2., 3. Derece doğal sit alanı bulunmasına rağmen Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulundan görüş alınmadığından yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.
Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 17.08.2011 tarihinde onaylanan İzmir İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi / 25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu	17.08.2011	17.10.2011	15.02.2012	Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Dairesi	15.02.2012 tarihinde Odamız tarafından öz ve biçim olarak önceki planlara yapılan itirazlar göz ardı edildiğinden tekrar dava açılmıştır. 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni İmar Planı kapsamı içerisinde 1., 2., 3. derece doğal sit alan olmasına rağmen Koruma Bölge Kurulundan görüşü alınmamıştır. Bu sebepten 1/25.000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi Çevre Düzeni Planı Revizyonunun 14.11.2012 tarihinde yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.
İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) / 5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı	02.11.2012	18.12.2012	Dava açılmadı.				İtirazlar doğrultusunda tekrar onaylandı.
İzmir ili Bakçova İlçesi, İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) / 5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı	04.03.2013		26.06.2013	Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Dairesi	Dava açılmıştır.
İzmir ili Bakçova İlçesi, İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) / 5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı	06.08.2013			Kültür ve Turizm Bakanlığı	TMMOB ŞPO İmar Şubesi	Danıştay 6. Dairesi	Dava açılmıştır.

3.4 EXPO 2020'DE GELİNER NOKTA...

Expolar; tüm dünyada insanın çevreye verdiği zararlar, sürdürülebilirlik, enerji tasarrufu gibi başlıklar çerçevesinde doğayı, doğa-insan ilişkisini konu alan ekolojik ve küresel barışa yönelik temalarda düzenlenmekte iken, “Daha iyi bir dünya için yeni yollar / Herkes için sağlık” temasıyla yola çıkan EXPO 2020'nin Haziran 2013'de yapılan tanıtımında resmi web sitesinde de yayımlanan İnciraltı Alan Filmi(3D) sunumunda *İzmir için İnciraltı'nda kentsel dönüşüm faaliyetleri doğrultusunda, EXPO ruhuna uygun, ileri teknolojinin kullanıldığı, modern, insanlarla bütünleşen ve rahat bir ortam oluşturulması amaçlandığı* ifade edilmektedir. Ancak sunumlarda EXPO yapıları ve alanının kent ormanı, 1.derece doğal sit alanı ve lagün üzerinde yapılacağı ve İnciraltı Kent Ormanı bünyesinde 80.000'den fazla ağaç ve çalının kesilerek geçici inşaat yapılacağı göz önünde bulundurulduğunda, kent içinde kalan sayılı yeşil alanlarımızdan biri olan kent ormanının sermayeye teslim edileceği, yani YEŞİL ALAN TALANINA ve kalıcı TAHRİBATINA yol açılacağını görmekteyiz.

Şekil 4: İnciraltı'ndaki sit alanları

Şekil 5: Expo Planı ile önerilen AVİM alanları

İNCİRALTI PLANLAMA SÜRECİ VE EXPO SERÜVENİ

Diğer yandan da bugün hala İzmir’de gerçekleşeceği kesin olmayan EXPO için, Balçova İlçesinde MEVCUT 110.000 M² AVM alanı bulunmakta iken EXPO planı ve Üçkuyulardaki henüz uygulanmayan 100.000 m² lik AVM alanı da dahil olmak üzere EXPO Planı ile BÖLGEDE YAKLAŞIK **400.000 M² AVM ALANI** önerilmektedir. Planlan AVM’lerin alan büyüklükleri; 10 adet Göztepe Spor Tesisleri Alanına, 20 adet Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi’ne karşılık gelmektedir.

1990’larda İnciraltı’nı “Akdeniz Yıldızı” yapma söylemi, bugün hala geçerliliğini korumakta ve EXPO 2020 ile gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

4. İNCİRALTI'NA İLİŞKİN KENT HAREKETLERİ

Ülkemizde Gezi Parkı süreci ve kentlerdeki yaşam alanlarımıza sahip çıkma anlayışının benimsenmesi sonucunda mahalle forumları gibi yerel örgütlenmelerin İnciraltı'nda yaşanan sürece dikkatini çekmesine neden olmuştur. Öyle ki Mayıs ayında 02.11.2012 tarihinde onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planlarına TMMOB Şehir Plancıları İzmir Şubesi olarak dava açmaya karar vermişken Güzelyalı forumunun⁹ 'İnciraltı Planları ile hangi değerleri kaybettiğimizi' öğrenmek adına odamızdan bilgilendirme istemesi ve çağırmasıyla 27.06.2013 tarihinde basın açıklaması alanın asıl kullanıcılarıyla birlikte Göztepe Parkında gerçekleştirilmiştir.

Şekil 6: Güzelyalı Forumu Basın Açıklaması – 27.06.2013

Dava'nın farklı bir basın açıklamasıyla gerçekleştirilmiş olması ve TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesinin 'de açıklamaları İzmir halkının konuya olan ilgisinin artmasını sağlamıştır. Hemen ardından büyük bir eylemle yine forumların organizasyonu ile 01.07.2013 tarihinde 'İnciraltında Piknik'¹⁰ etkinliği düzenlenmiş Mimarlar Odası'nda olduğu panelde katılımcı konuşmacı olarak şube katılımı gerçekleştirilmiştir. Daha sonrasında Hatay ve Karşıyaka'da benzer bilgilendirme forumları düzenlenmiş, odamız bu süreçte gerek çeşitli bilgilendirme broşürleri, sunum ve posterler gibi bilimsel dökümanlarla bu sürece katkı sağlamaya çalışmıştır.

Süreç devam ederken İnciraltı Planlarının kapsadığı ekolojik yapı, jeolojik durum ve tarımsal alan oluşu gibi farklı birçok disiplinin ortak değerlendirmesini gerektirdiği ve ortak bir ses çıkması düşüncesiyle Şehir Plancıları İzmir Şubesi önderliğinde

9 <http://www.spoizmir.org/basinda-subemiz/yurtsuznet-27062013-expo-son-yllarn-en-bueyuek-kentselmuedahale-giriimidir.html> - Güzelyalı Forumu'nda 27.06.2013 tarihinde "Expo'nun Arka Yüzü : AVM" biçiminde basın açıklaması yapılmıştır.

10 <http://www.spoizmir.org/basinda-subemiz/yurtsuznet-01072013-nciraltnda-expoya-kar-direni-oeruelueyor.html> - İnciraltı'nda 01.07.2013 tarihinde Mimarlar Odası ve Şehir Plancıları Odası olarak panel gerçekleştirilmiştir.

Şekil 7 :İnciraltı Pikniği – 01.07.2013

EGEÇEP, KEG, DEÜ AKADEMİSYENLER PLATFORMU, ÇHD, İzmir Barosu, GREENPEACE ve TMMOB üyesi bazı odaların katılımıyla **Bizİnciraltındayız** adı altında bir oluşum meydana getirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu oluşum söz konusu sivil toplum örgütlerinin konuya ilişkin bilimsel verilerini de içine alan ortak bir metinle sunum ve broşür hazırlamış, çeşitli konuyla ilgili kent hareketlerine katılan halka dağıtılması için sunmuştur.

Aynı zamanda tüm bu katılımcı kent hareketler sonucunda kısmen de olsa yetkililerin yaşanan süreci halka açıklama ihtiyacını doğurmuş, yaklaşık İzmir kent merkezi Alsancak ve Kemeraltı bölgesini kaplayacak kadar büyüklükteki bir alanı yaptım oldu tavrından öteye, halkında içinde olduğu bir sürece taşınması gerektiğinin anlaşılmasına yol açmıştır. Meslek odaları üzerinden dava süreçleriyle ilerleyen İnciraltı sürecinde, yaşanan kent hareketleriyle artık halkın da içinde yer aldığı bir döneme girilmiştir.

Mevcut neoliberal sistem kurallarına karşı, kent mekanını yaşamaya elverişli hale getirmek, kentlerimizde kullanım değerini değişim değerinden üstün tutan bir anlayışla karar verme süreçlerine dahil olmak için çalışmak, içinde yaşadığımız dönemde biz plancılardan ve tüm kentlilerin sorumluluğundadır.

SONUÇ OLARAK...

İnciraltı'nda planlama çalışmaları için harcanan güç, kaynak ve enerji ne yazık ki tüm uyarılarımıza rağmen sonuçsuz kalmış, sürekli yinelenen bilime ve hukuka aykırı hatalı yaklaşımlar süreci belirsizliğe ve ranta teslim etmiş, bu süreçte de toplumsal uzlaş, bilimsel doğru ve ortak akıl sürecinden uzaklaşmıştır.

Bilimsel Çevrelerce Doğal Sit kabulü olan bir alanın, sadece özel mülkiyete konu olması sebebiyle Dalyan, Sulak Alan, içerdiği Mikro Klima nedeniyle sahip olduğu yeşil doku örtüsü ve tarım toprağı olduğunun göz ardı edildiğini, yaklaşık on yıldır yapımı beklenen Koruma Amaçlı İmar Planlarının ise tüm bu gerçekleri göz ardı edecek şekilde sadece turizm ve imar hakları yönüyle ele alındığını, mülkiyet desenine bağlı ayrıcalıklı imar hakları üzerinden kurgulandığını ancak turizm planlama esaslarının bile göz ardı edildiğini görmekteyiz.

TMMOB İzmir Kent Sempozyumu (8-10 Ocak 2009) Sonuç Bildirgesi'nde bölge; İnciraltı'nda tarıma dayalı bir aktivite merkezi oluşturulması gerektiği, bir ve iki katlı birimlerden oluşacak, pansiyon, kafeterya, restoran, ekolojik tarım ürünleri satış stantları ve hobi bahçeleri gibi işlevleri barındıracak bir merkez olarak belirtilmiştir.

İnciraltı bölgesinde yıllardır hukuka aykırı bir şekilde özel yasaların da verdiği güçle rant uğruna yoğun bir şekilde yapılaşmaya açma kararlarına karşı sürdürülen hukuk mücadelesinde; önce alanın tarımsal niteliğinin korunmasına ilişkin karar alınarak 690 hektarlık alanın tarım dışı amaçla kullanımına yönelik işlem iptal edilmiş, sonrasında da, 21.04.2011 ve 17.08.2011 tarihinde onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi Çevre Düzeni Planı Revizyonlarının iptali istemiyle Odamızca açılan davalar sonucunda söz konusu Çevre Düzeni Planı Revizyonlarının hukuka aykırılığı bulunmadığından yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş yani yargının açıkça **DUR** dediği bu alanda;

Yeni onaylanan Koruma Amaçlı İmar Planı kararları ile İzmir'in korunması gereken az sayıdaki açık yeşil alanını ortadan kaldıran, bölgeyi salt ekonomik gelişme olanağı olarak gören ve kentsel rantları yönlendirmeyi amaçlayan bir planlama yaklaşımının son örneği olarak İzmir'in ki üst ölçekli planlar ile Ulaşım Ana Planında yer almayan Körfez Tüp Geçışı bağlantısının İnciraltı'ndaki bölümü onaylanarak, Karşıyaka'da oturan belirli bir kesimin Çeşme'deki yazlıklarına veya yarımada haftasonu kahvaltısına gitmelerini kolaylaştırmaktan öteye bir faydası olup olmadığı tartışmalı, kent bütününe etkileyen bir karar yasallaştırılmaya çalışılmıştır.

Tüm uyarılara rağmen planların bilimsel, teknik ve ilkesel hatalarını gidermeyen, meslek odaları ile ortak çözüm arama girişimlerinden uzak duran, alanın biyolojik çeşitliliğini göz ardı eden, doğal sit alanlarının korunması ilkesini gözetmeyen, tarım alanlarını dikkate almayan, kent peyzajına önem vermeyen ve yerleşebilirlik kriter-

lerini önemsemeyen bir anlayışla yapılan planlama; kuşkusuz ki turizm olgusu ve koruma-kullanma dengesi açısından da kendi kaynağını tüketmesi sonucunu yaratacaktır.

Oysa ki yaşam biçimimiz, özgürlüklerimiz, toplumsal bağlarımız, anılarımız, yani yaşam alanlarımız olan bu nedenle son günlerde yalnızca mesleğimizi değil yaşam alanlarımızın da geleceğini tehdit eden gelişmeler karşısında, doğadan kopmuş, yapay bir çevreden ibaret, siteler, yollar ve AVM'lerle kurgulanmış bir kentin, insanı yabancılaştıracağı, kimliksizleştireceğinden ötürü her türlü mekansal plan kararının sosyal ve ekonomik anlamda topluma ne kazandıracığının muhasebesi yapılmalı, doğal yapı ve ekosistemlerin sürdürülebilirliği riske atılmamalıdır. Kent içerisinde gerçekleşme ihtimali olmayan Turizm Tesisleri ve kente ne getireceği konusunda son yıllardaki ülke deneyimlerinden pek de olumlu bir sonuç alınamayan EXPO üzerinden bu alanın özelliğini kaybetmesine neden olmak İzmir için son yılların en büyük kent-sel müdahale girişimidir.

Bölgeye ilişkin tüm senaryolar tamamlandığında ise Körfezdeki gün batımının belleklerimizdeki yerinin asfalt karası rengine dönüşümü, İnciraltı'nın turistik otellere, devasa alışveriş merkezlerine, rezidanslara, Kruvaziyer Limana, İzmir'in geleceğinin öngörüldüğü hiçbir planda yer almayan İnciraltı ve Çiğli arasına bir tüp geçidinin yarattığı siluete bırakılması; İzmir için bir yıkımın başlangıcıdır. Bu rapor ile çözüme yönelik daha sağlıklı bir bilinç oluşmasına katkıda bulunmayı umuyoruz.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

AGHAZADEGAH, Hossein; İzmir İnciraltı Rekreatif Amaçlı Kıyı Düzenlemesi, D.E.Ü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Lisans Bitirme Ödevi, İzmir, 1985.

ALTINÇEKİÇ, Funda / GÖKSU, Emel / GÖKSU, Sezai; İletişimsel Eylem, Kamu Alanı ve Planlama, Ege Mimarlık, 1995, sf. 26.

ALTINÇEKİÇ, Funda / GÖKSU, Emel / GÖKSU, Sezai; İletişimsel Eylem İçin Bir İlk Adım, Ege Mimarlık, 1995, sf. 29-50.

ALTINÇEKİÇ, Funda / GÖKSU, Sezai; İzmir Kentsel Bölge Nazım İmar Planı'nın Değerlendirilme Biçimi Üzerine, Ege Mimarlık, 2008.

ÇINARLI, Nilüfer; İnciraltı'nda Hukuk Dışı Otel İnşaatı Bitmek Üzere, Ege Mimarlık, 2001, sf. 39

DÜNDAR GÖKÇEN, Şebnem / ÖZKELLE Deniz; Yüzyılların Yarışında Son Dönem: "Expo" ve İzmir, Ege Mimarlık, 2007, sf. 14-17.

GEDİZOĞLU, M. Levent; İnciraltı Doğal Sit Kararı ve Özdilek Otel ve Alışveriş merkezi, Ege Mimarlık, S. 302, Aralık 2001.

GÖKSU, A. Emel; Kimsenin Olmayı Bir Türü Beceremeyen Yer İnciraltı: Bir Yerel Siyaset Öyküsü, İZMİR Kent Kültürü Dergisi, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayını, Nisan 2000, S:1, sf.102-131.

KAFTANCI, Güngör; EXPO İzmir Çabalarının Düşündürdükleri, Ege Mimarlık, 2007, sf. 20-21.

KAYIN, Emel; Balçova – Teleferik / İnciraltı – Bahçelerarası Bölgesi İçin Kentsel Fırsatlar, Ege Mimarlık, 2007, sf. 28-31.

KAYIN, Emel; İnciraltı Boşluğu İçin Ekolojik- Kentsel Bir Gelecek Modeli : "Kentliler İçin Bir Kıyı", Ege Mimarlık, 2012, sf. 38-43.

KAYIN, Emel, EXPO'yu Kaybettik Ama Kenti Kazanabiliriz, Ege Mimarlık, 2008, sf. 25.

SİYAH, Süleyman; Planlamada Müzakere Süreçleri İzmir İnciraltı Örneği, D.E.Ü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Yüksek Lisans Tezi, 2009.

TURAN, M. Kemal; İzmir Büyükşehir Bütünündeki Büyük Ölçekli Yatırımların Kent Yönetimi, Şehir ve Bölge Planlaması ve İdari Yargı Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, 2007.

TÜRKMEN, Sevil; "İnciraltı-Dalyan Turizm ve Rekreatif Alanı Düzenleme Çalışması", D.E.Ü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Lisans Bitirme Projesi, İzmir, 1992.

TOPAL, Hasan; Ulaşım Politikaları, Tüp Geçitler ve İzmir Expo 2015, Ege Mimarlık, 2008, sf. 12-15

TÜRKYILMAZ, Bahar; Doğal Sitler – İzmir ve Çevresinde İrdelenmesi, TMMOB İzmir Kent Sempozyumu, sf. 269-280.

İNCİRALTI KENT HAREKETİ BROŞÜRLERİ - I

#DİRENYALIÇAPKINI

YALIÇAPKININ YAŞAM ALANI YAPILAŞMAYA AÇILIYOR!

İnciraltı; İzmir'in batı gelişme aksında bulunan, farklı tarihlerde 1., 2. ve 3. derece doğal sit alanı olarak tescillenen, 'Kuru Mutlak Tarım Alanı' statüsünde olan, lagün, dalayan ve sulak alanları içinde barındıran, kentimizin en önemli açık ve yeşil alanı olma özelliğine sahiptir. Dolayısıyla hızla betonlaşan kentimizde gittikçe önemi daha da artması gereken bir alan olarak ön plana çıkmaktadır. Ancak İnciraltı'nın kentle bütünleştirilmesi önemli bir kazanım olacaktır, yıllardır aynı bakış açısıyla planlanmaya çalışılarak İnciraltı bölgesi sermaye gruplarına pazarlanmaya çalışılmakta ve İzmir'den koparılmaya çalışılmaktadır.

EXPO PLANI İLE KENTİMİZDEKİ EN ÖNEMLİ AÇIK VE YEŞİL ALANIMIZDA NELER OLUYOR?

Temel yaşam hakkımızın parçası ağaç, su, hava gibi doğal değerlerimiz YOK EDİLMEYE çalışıyor.

İnciraltı Kent Ormanı bünyesinde 80.000'den fazla ağaç ve çalı geçici olarak KESİLEREK geçici inşaat yapılmaya, Kent içinde kalan sayılı yeşil alanlarımızdan biri olan KENT ORMANI SERMAYEYE TESLİM EDİLMEYE çalışıyor, yani kalıcı YEŞİL ALAN TALANINA VE TAHRİBATINA YOL açılıyor.

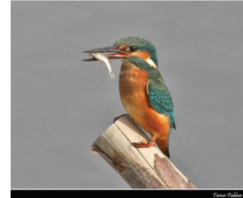
10 yıldır planlama sürecinin bilinçli olarak onaylanmayacak planlar üzerinden yürütüldüğü, tüm eleştirilerimizin yok sayıldığı 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planları ile yıllardır el değiştiren arsalarla EXPO bahanesiyle tüm mevzuatlara aykırı mülkiyet desenine uygun yapılaşma hakları tanınıyor.

%30'u 1. DERECE SİT ALANI olan bir alanın %60'ı YAPILAŞMAYA açılıyor.

Balçova'nın İKİ KATINDAN FAZLA AVM ALANI, EXPO ALANI bahanesiyle İNCİRALTINA ÖNERİLMEKTEDİR. Balçova İlçesinde MEVCUT 110.000 M² AVM alanı bulunmakta iken EXPO planı ve üçkuyulardaki 100.000 m² lik AVM alanı ile BÖLGEDE YAKLAŞIK 400.000 M² AVM ALANI önerilmektedir.

İnciraltı'nın ticari amaçlı dönüşümü sağlanarak kent içerisinde belirli kesimlerine sunulmak için projelendirilmiş olmasıyla SOSYAL YA DA TOPLUMSAL değil, RANTSAL bir dönüşümün hedeflendiği açıktır.

İnciraltı Turizm Merkezi (İnciraltı Kesimi) 1/5000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı ile getirilen TİCARET MERKEZLERİ ve İzmir kent bütününden daha fazla yatak kapasitesi öngörülerini TURİZM TESİS ALANLARI ile yaşam alanlarımız daraltılmakta ve sadece kar güdüsüyle ŞEHİRCİLİK İLKELERİ, PLANLAMA ESASLARI ve KAMU YARARI YOK SAYILARAK bölgedeki doğal yapı ve ekosistemler yani yaşam alanlarımız YOK SAYILMAKTADIR.

İnciraltı Çakalburnu Dalyanında 2008 yılında görüntülendi.

TMMOB Şehir Plancıları Odası
İzmir Şubesi

İNCİRALTI KENT HAREKETİ BROŞÜRLERİ - III

İNCİRALTI EXPO PLANIYLA KAYBEDECEKLERİMİZ

DÖRT TEMEL DEĞERİMİZ YOK OLUYOR!

1 YAKLAŞIK 400 ha. MUTLAK TARIM ALANIMIZ

- Ticaret merkezleri, turizm tesis alanları ve SOYLULARA yapılacak konutlarla yapılaşmaya açılacak.
- **Bağ bahçeler, seralar, zeytin ağaçları yok olacak.**
- Doğal yapısı korunması gereken alan yapılaşmaya açılacak.
- **Mevcut Balçova'daki AVM alanının 4 katı büyüklüğünde AVM yapılacak.**
- **İzmir'in en büyük açık yeşil alanı ticarileştiriliyor.**
- **Sosyal ya da toplumsal değil, rantsal bir dönüşümün hedefleniyor.**
- **Ulaşım problem daha büyüyecek.** Hava kirliliği artacak.
- Jeotermal kaynak kapasitesi tüketilecek, **turizmin kendi kaynağını tüketmesi sonucunu yaratacaktır.**
- Öngörülen lüks konutları satın alma gücü olmayan yerel halk bu alandan çıkacak ve **sosyal yapı tümünden değişecek.**
- Tarım alanları üzerinden viyadükler geçecek.

2 DENİZLE ORMANIN BİRLİKTE OLDUĞU TEK KIYIMIZ

- **Kıyı kamusallığını yitirecek.**
- Alan bütünüyle kent ormanı dahil betonlaşacak
- Halkın artık kıyıda ya yararlanamayacak, ya da ücretli girecek
- **Kent ormanı ve kıyı üst gelir grubunun yaşayacağı** Lüks yapılar ve turizm tesis alanlarının **ön bahçesi olacak.**
- Sasalı Kuş Cennetinden Urla'ya uzanan **bisiklet güzergahı kullanılamaz hale gelecek.**
- Balıkçı barınakları yok olacak.
- Karşıyaka tüp geçit bağlantısı ile alanın trafik yoğunluğu artacak.

3 KENT ORMANI

- İzmir'in en büyük yeşil alanı betonlaşacak
- Piknik alanı ve plaj olmayacak
- Engellilerin sosyal yaşamları büyük bir yara alacak
- İzmir'in akciğerleri yok edilecek
- 80.000 ağaç ve çalı türü kesilecek
- EXPO yapılarıyla **kent ormanı sermayeye teslim edilmeye çalışılıyor**, yani kalıcı **yeşil alan talanına ve tahribatına yol açılıyor.**
- Doğal yapısı korunması gereken alan yapılaşmaya açılacak.

4 DOĞAL YAŞAM ALANI LAGÜN

- **Birçok kuş türünün yaşam alanı ortadan kaldırılıyor!**
- Ve canlı türlerin çoğalması olanağı sona eriyor
- Doğal zemin betonlaşacak.

#DİRENİYALÇAPKINI
#DİRENİNCİRALTI
#DİRENİYALÇAPKINI

Bizinciraltındayız

PEKİ BİZ NE İSTİYORUZ

Büyükşehir belediyesinin İnciraltını Kent Ormanına katarak İzmir halkının yararlanacağı, canlı türlerinin yaşamlarını sürdüreceği yeşilin ve mavinin bulunduğu bir VAHA ya dönüştürmesini istiyoruz.

Meclis toplantısında EXPO alanı tartışması

Büyükşehir Belediye Meclis toplantısında, Şehir Plancılar Odası İzmir Şubesi'nin EXPO alanı ile ilgili olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nun hazırladığı planlara ilişkin açtığı dava tartışma konusu oldu. Meclis başkanı İyisi Fatih Özfaturo, İzmir'de ünlü olmayan yolunun her şeyi itiraz etmekten geçtiğini iddia ederek, şunları söyledi: "Bir kısmı gruplar, İzmir'in EXPO adaylığını seçmeye uğratacak bir dava açtılar. Kendilerine de şehir planları diyorlar. Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı nazım imar planında EXPO alanının, tarım alanı olarak gösterilmesini mahkemede en büyük dayanak olarak gösteriyorlar. Ben onları şehir planları değil, şehir planı olarak niteliyorum". CHP'li Meclis Üyesi ve Şehir Plancısı Ercürl Aksoydan ise Özfaturo'nun sözlerini saygısızlık olduğunu belirterek, bu sözlerini geri almasını talep etti. Özfaturo ise Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nin açtığı davayı geri almadıkça, şehir planlarına yönelik sözlerini geri almayacağını söyledi.

'Kurumların kafası karışık'

Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Çalkaya da İnçiraltı konusunda sadece Şehir Plancıları Odası'nın değil, tüm kurumların kafasını karışık olduğunu öne sürdü. "Toprak Kuruma Kurulunun bölgeyle ilgili 6 ay içinde iki farklı karar aldığı söylen Çalkaya, "Altı ay önce İnçiraltı için tarım arazisi, altı ay sonra tarım dışı arazi diyor" dedi.

AK Partili Meclis Üyesi Selim Kökdemir ise İnçiraltı tartışmalarında resmi kurumların zann altında bırakılmaması gerektiğini ifade ederek Çalkaya'dan sözlerini geri almasını istedi. Mehmet Ali Çalkaya, hiçbir kurumu zann altında bırakmadığını, resmi evraklarda yetkileri olmayan insanların bulunduğunu ifade ederek, sözlerini geri almayacağını söyledi. Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu ise İnçiraltı'nın polemik konusunu yapılımasını gerektirmediğini söyledi. İlgili herkesten çok bilgi sahibi olduğunu vurgulayan Kocaoğlu, şunları kaydetti: "Şu anda önemli olan EXPO'yu almaktır. 31

Mart aşamına kadar birlik beraberlik içinde olmalıyız. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Bakanlar, herkes koşuturuyor, çarpıyor. 1 Nisan'dan itibaren hep birlikte bu konuları tartışacağız."

'İmar affı öneriyorum'

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, toplantıda AK Parti Grup Başkanı Vekili Yusuf Kenan Çakar'ın vitanörle su taşınan bölgeler bulunduğunu söylemesine üzerine, bazı evlere su bağlanmasında İZSU'nun sorumluluğunu bulunmadığını, kaçak yapılarla su bağlanmasının yasal olarak mümkün olmadığını belirtti. İZSU'nun binlerce abonesi olduğunu vurgulayan Kocaoğlu, "Burada sorun yasalardan ve mevzuattan kaynaklıdır. Ben, bir milat kabul edilip, bir daha olmayacak şekilde imar affının yapılmasını öneriyorum. Bir daha geçecek olduğu düşünülürse, bazı evlere su bağlanmasını önlemeyecek şekilde ve yasal zemin hazırlanarak, Türkiye'de 3150 bedelmisni kapsayacak şekilde imar affı çıkarılması talep ediyorum" diye konuştu.

İzmir için utancı verici saldırı

EGEÇEP: "Şehir Plancıları Odası'nın itirazına, il genel meclisinde yaksıksız sözlerle saldırılması, kentimiz için utancı vericidir!"

Ege Çevre ve Kültür Platformu (EGEÇEP), Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nin İnçiraltı'nın EXPO alanı olarak belirlediği planın iptali için açtığı davaya ve bu konudaki itirazına, İl Genel Meclisi'nde yaksıksız sözlerle saldırılması, Şehir Plancıları Odası'nın kamu kurumunu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olduğu kaydedildi. Açıklamada, uzmanlarca yapılmış ve yasal geçerliliği kazanmış planlara aykırı iş yapılması istendiğinde, ilk olarak bu uzmanlara ve ilgili uzmanlara saldırıldığı belirtilerek, şöyle denildi: "Oysa uzman odalar, kamu yararını gözeterek, bilimsel verilere göre hukuksal yollardan kamusal denetim işlevi üstlenmektedirler. Şehir Plancıları Odası'nın itirazına ve davasına böyle algılanması gerekirken, İl Genel Meclisinde yaksıksız sözlerle saldırılması, kentimiz için utancı vericidir." Şehir Plancıları Odası, İzmir-İnçiraltı Turizm Merkezi EXPO Fuar Alanı (İZSU000) ölçekli Çevre Düzeni Planına önce idari olarak itiraz etmiş, itirazın reddedilmesine üzerine, planın iptali için dava açmıştı.

EXPO planına ilk dava

SEHIR Plancıları Odası, EXPO alanı olarak İnçiraltı'nın belirlediği Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan 1/25 bin ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın iptali için Danıştay'da dava açtı. Oda'nın İzmir Şubesi, EXPO alanı belirleme sürecinde defalarca İnçiraltı'nın doğru tercih olmadığını, alanın tarım raporu bulunması başta olmak üzere planlama ilkeleri ve teknikleri açısından da yanlış olduğunu açıkladı. Ayır önce yargıya gidileceği uyarısında bulunan Oda, plana yaptıkları itiraz da reddedilince mahkemeye başvurdu. Şehir Plancıları Odası Şube Başkanı Tolga Çilingir daha önce İnçiraltı tercinin kendileri için bir dava gerekeceğini açıkladıklarını söyledi. Çilingir, "İnçiraltı'nın EXPO alanı olmayacağına sessiz kalamazdık" dedi.

Şehir planlarından eleştirilere sert yanıt

EXPO 2015'in yapılacağı yer olarak belirlenen İnçiraltı'daki 374 dönümlük arazi için yapılan 1/25 bin ölçekli bölge düzenleme çalışmaları halledilmediği gerekçesiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan Çevre Düzeni Planı'nın iptali için Danıştay'da dava açtı. Çilingir, "Son günlerde yapılan açıklamalar ile birlikte adalet bakanı ile birlikte, Sanki EXPO'yu istemiyormuşuz kavramı oluşturulmuş" diye konuştu.

Yrd. Doç. Tolga Çilingir

EXPO alanına dava açtıkları gerekçesiyle eleştiren şehir planları tertip teki gösterdi

İnçiraltı için hazırlanan planın çevresi ile birlikte ele alınması gerektiğini beleyen Çilingir, "Bakanlığın hazırladığı planda sadece EXPO alanı belirtilmiş. Bölge müdürlüğü bulunan vatandaşlara plan notu ile adeta EXPO'yu kazandıran planlama yapılmış denilmiştir. Bu çalışmaların hiç biri gerçeklik taşımadığı ümmüyoruz. İzmir'in dünya kenti yapacağı bir proje ve kentin en önemli işleri için hazırlanan planın uygulanması kara nokta olarak görülmüştür. Biz eleştirelimizi sıralarken overlerimiz de belirttik. Kimse bunları inçiraltıya bile değeri göremeden bizi yargıladılar."

EXPO'ya değil yapıldığı yere lanı yapıyoruz. Bir yıl önce yine bu zamanlardan başlayarak uyarılarımızı yaptık. Tabii ki bu bilgi verilmeden yapılan uygulamalar nedeniyle bize yapılan eleştirilere anılan veremiyorduk" dedi. ■ Fatih YAPAR

Bugün EXPO yarı başka proje

Yanlışın EXPO yeri planlarından baştan yapıldığı da sözlerine ekleyen Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Yrd. Doç. Dr. Tolga Çilingir, "Büce, Urla, Samsat ve İnçiraltı bölgelerinde geldiği zaman sebrimiz bile hayretini ilik olarak İnçiraltı'na götürüldü. Herkesin ilde havadan bu bilgi geldi. Diğeri yerleri projenin başına beşer bir güzellik. Bunun medenileti bilerek ve tartışarak gerçekleştiriyor."

Herkes aklını başına toplasın. Rant ve ticareti temel olarak kestirilebilir çözümler. Bazı evli toplum kurulları bu görüşlere göre hareket edebilir ama biz kestirilebilir buna girmeyebiliriz. Bugün EXPO'da yarı başka bir projeye olur ama her zaman bu radyayı. Üzerimize düşen ne ise onun gereğini yapacağız. Gelişim nesillerine yapacağımız bir şehir bırakmak hepimizin görevidir" diye konuştu

EXPO'ya kurşun!

EXPO yeri olarak gösterilen İnçiraltı'daki 374 dönümlük arazi için Şehir Plancıları Odası'nın tepki vardı. Milletvekili Tekelioğlu ve kentin kanaat önderleri, EXPO 2015'in İzmir'e katacaklarını hesaplamadan bu davayı açmaları için "Aygımsız kurşun siktir" yorumu yaptılar. ■ 17'de

Hürriyet, Kasım 2007

Yeniğün, Kasım 2007

Yeniğün, Kasım 2007

Bölgedeki işyerleriyle ilgili Kültür ve Turizm Bakanlığı 'yıkmayın' dedi, belediye buna uydu, İçişleri Bakanlığı ise soruşturma açtı

İnciraltı'nda danışıklı dövüş

EMRE DÖKER

Balçova İnciraltı'nda, SİT alanı üzerinde kurulu olduktan için bir çok kez haklarında yıkım kararı verilen 110 işlemeyle ilgili yıkımların engellenmesi karar sorularını çözümler Kültür ve Turizm Bakanlığının "yıkılmama" yönünde yazı gönderdiği İnciraltı bölgesi için sınıy korunan bakımı Ertuğrul Günay, "Yıkım emreyle" açıklaması yapmış. Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı yıkımları Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Calkaya ve belediyem 11 bakanlık hakkında İçişleri Bakanlığının tarafından soruşturma izni verdi.

Kültür ve Turizm Bakanlığının, ilçe belediyelere gönderdiği "yıkım" emrinin ardından, işyerlerine 3 Ağustos'a kadar süre veren Balçova Belediyesi, imar planlarında

Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Gökhan Erkan, 'İnciraltı planlarının yıkımlarda çözüm olacağı açıklamaları bilinci hazırlanmış, gün gün hesaplanmış senaryonun bir parçasıdır' dedi.

yapılacak düzenlemelerin beklenmesi gerektiğini belirtmiş. Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay da "İçişleri Bakanlığının görevlendirildiği Mültür ve Turizm Bakanlığının Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden, İnciraltı'nın sınıy imar planı hazırlama süreci hakkında bilgi veren yazı alan Balçova Belediyesi, yıkım emre karar aldı. Ancak İçişleri Bakanlığının belediyeye gönderilen yazı, süreci karmaşıya sürükledi. Bakanlık, yapılan işyerler üzerine, daha önce yapılan resmi bildirimlere karşı, bölgedeki 2 işlemeyle ilgili yıkım

kararını uygulamayan Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Calkaya ve 11 bakanlık hakkında soruşturma izni verdi. İçişleri Bakanlığının görevlendirildiği Mültür ve Turizm Bakanlığının Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden, İnciraltı'nın sınıy imar planı hazırlama süreci hakkında bilgi veren yazı alan Balçova Belediyesi, yıkım emre karar aldı. Ancak İçişleri Bakanlığının belediyeye gönderilen yazı, süreci karmaşıya sürükledi. Bakanlık, yapılan işyerler üzerine, daha önce yapılan resmi bildirimlere karşı, bölgedeki 2 işlemeyle ilgili yıkım

kararını uygulamayan Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Calkaya ve 11 bakanlık hakkında soruşturma izni verdi. İçişleri Bakanlığının görevlendirildiği Mültür ve Turizm Bakanlığının Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nden, İnciraltı'nın sınıy imar planı hazırlama süreci hakkında bilgi veren yazı alan Balçova Belediyesi, yıkım emre karar aldı. Ancak İçişleri Bakanlığının belediyeye gönderilen yazı, süreci karmaşıya sürükledi. Bakanlık, yapılan işyerler üzerine, daha önce yapılan resmi bildirimlere karşı, bölgedeki 2 işlemeyle ilgili yıkım

Yıkılma imar planı hazırlanmasının iki ayrı işlem olduğunu belirten Erkan, "Danışıklı dövüş olduğu açık olan bu durumda yıkım tartışması sonucunda, İnciraltı planlarının hazırlanmakta olduğu, planlara göre yıkıma gerek olmayacağı ifade edilmektedir. Dava açılmasına yönelik yaratılan bu baskının nedeni açıktır. Kendi planlarına güvenmeyen otorite, dava açılması halinde planın iptal edileceğinden o kadar emin durmadır ki, popülizm yoluyla engel olabilmeye çalışmaktadır. Hazırladığı planı kamu yararına olduğunu inanan bir kurum, elbette ki dava açılmadan çekilmeyecektir. Kamu otoritelerini sosyal hukuk devleti ilkelerine saygılı, dürüst ve adil davranmaya çağırıyoruz. Bu kapsamda, kamuoyunun bazı konularında doğru bilgilendirilmesi gerekmektedir" dedi.

İnciraltı'nda imar planı gündemde

İzmir'in Balçova ilçesine bağlı İnciraltı ve Bahçeleraresi mahallelerinde alınan emlak vergisinin yüksek olduğu iddiasıyla İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nde açılan bir davanın, Balçova Belediyesi aleyhine sonuçlandığı, mahkemenin, belediyenin en kısa sürede İnciraltı Koruma Amaçlı İmar Planı yapması gerektiğine hükmettiği bildirildi. İnciraltı'nda yaşayan Nevzat Yassı'nın avukatı Kemal Turhan tarafından İzmir 3. Vergi Mahkemesi'nde açılan ve sonuçlanan davayla belirlenen emlak vergisinin 1/10 oranında düşürülmesine, gecikme faizi ve vergi cezalarının kaldırılmasına karar verildi. Avukat Kemal Turan, düzenlediği basın toplantısında kararın bütün arazi sahiplerine emsal teşkil edeceğini ve bölgede plan yapılmasını zorunlu kıldığını söyledi. Plan yapılmaması nedeniyle devletin emlak vergisi toplayamadığını, vergi kaybına uğradığını, mevzi imar planları nedeniyle çok sayıda vatandaşın mağdur duruma düşüğünü belirten Kemal Turan, şunları söyledi: "Balçova Belediyesinin, müvekkilim Nevzat Yassı'dan 2009 yılında içinde iki katlı evi bulunan toplam 6362 metrekarelik arazime metrekaresi 1500 liradan, geriye dönük 5 yıllık emlak vergisi ve Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Payı istemesi üzerine dava açtık. Açtığımız davadan sonra İzmir 3. Vergi Mahkemesi, belediyelerin imar planları olmayan yerlerden emlak vergisi alamayacağına hükmetti.

Egede Bugün, Mart 2011

İnciraltı'nda uzlaşma arayışı

Şehir Plancıları Odası'nın, İnciraltı planlarına itirazını yorumlayan Turizm Bakanı Günay, uzlaşma çağrısında bulundu. 12'de

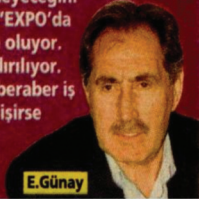
Habertürk Egeli, Mayıs 2011

Cumhuriyet İzmir, Ağustos 2011

İzmir Şehir Plancıları Odası, 1/25 binlik İnciraltı planına itiraz edeceğini duyurdu. Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, oda yönetimiyle görüşeceklerini söyledi. "Haklı itirazları değerlendiririz. Umarım, dava sürecine takılmayız" dedi. Bu durumun, kentin EXPO 2020 adaylığını olumsuz etkilemeyeceğini savunan Günay, "EXPO'da geçici yapılaşma oluyor. Fuar bitince kaldırılıyor. Engelleme değil, beraber iş yapma bilinci gelişirse hepsini çözeriz" diye konuştu.

Burcu TANER

E.Günay

Posta, Mayıs 2011

İnciraltı için hazırladığı planda öngörülen 80 bin kişilik yatak kapasitesinin şehirlicik ilkelerine aykırı olduğu vurgulanıyor

Betonlaşmaya çeyrek var

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın hazırladığı yeni planlarda Expo için herhangi bir alanın işarelenmediği vurgulayan meslek odaları, bu organizasyonun rant çevrelenimin önünü açmak için araç olarak kullanılabilmesi ileri sürüyor.

OZAN YAYMAN
İnciraltı üzerine evvelce hazırlanan, ardından dava konusu olan ve yapılmaması halinde süren Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planının yeni versiyon hazırlanmış. Ancak olan ve iptal edilen planın benzeri olanlardakiler son düzenleme, İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne gönderildi. Aksi takdirde içerisinde herhangi bir itiraz gelmezse ya da yapılacak olan itiraz reddedilirse plan uygulamaya konulacak. Buna göre İnciraltı'na 80 bin yatak kapasiteli turistik oteller inşa edilebilecek. Yarı sıra 10 bin kişilik turizm masası önerecek konutlar yapılabilecek. Çok sayıda alışveriş merkezi konulandırılabilir.

21 Nisan 2011 tarihinde onaylanan İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı, İzmir'e ulaştı. Yeni planlanmanın öncesinde ayrıntılı çok fazla nokta yok. Yalnızca ayrıntıların daha küçük farklar dikkat çekiyor. Bunlara örnek vermek gerekirse, ilkinde 12 bin kişilik olarak ön görülen konut alanları, son planda 10 bin kişilik olarak görüldü. Bu ve benzeri farkların İnciraltı üzerine hazırlanan planın, şehirlicik ilkeleri dışına çıkmaması için vurgulanıyor ve yeni planın da dava konusu yapılacağı savunuluyor. Bu aşamada gündeme gelen unsurlardan birisi de, İzmir'in Expo 2020'ye adaylık süreci oldu. Başta sayılabilecek üzere kentteki aköforler,

Expo 2020'nin düzenleme hakkının İzmir tarafından alınması halinde, fuar alanının İnciraltı dışına çıkması vurgulanmaya başlandı. Ancak İnciraltı üzerine hazırlanan son planda, Expo alanıyla ilgili en ufak bir ayırım yer almıyor. Sız konusu planda toplamda 690 hektar alana vurgu yapılıyor. Bunun içinde tercihli kullanım alanı, turizm tesis alanı, giyimlik turizm tesis alanı, sosyal tesis alanı, kira merkezi ve ticaret alanı görünüyor. Mimarlar Odası İzmir Şube Başkanı Hasan Topal, gelişmelerle ilgili olarak, "Planlama ciddi bir iş" diyor. Expo'na da rant çevrelenimin önünü açmak için araç olarak kullanılabilmesi ileri sürüyor. Türkiye'nin turizm belgeli toplam yatak sayısının

650 bin civarında olduğunu belirttik, "Siz şimdi kalkıyor ve İnciraltı gibi bir yere 80 bin yatak kapasiteli turistik oteller kurmak isteyeceğiniz. Yalnızca 10 bin kişiyi taşıyabilecek konutlar inşa etmeyi planlıyorsunuz. Yalnızca alışveriş merkezleri konulandırmayı tasarıyorunuz" diyor. Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nden yapılan açıklamada da, "Yıldızlar süregelen İnciraltı sorununa, artık bilimsel bir strateji olduğu ortaya çıkmıyor" denildi. 2009 yılında onaylanan ve dava konusu yapılan planın yürütülmesinde Danıştay tarafından durdurulduğu kaydedilerek, yapılaşma sürecinin halen devam ettiği ve esas yinelik kararın henüz vermediği anlaşıldı.

Cumhuriyet İzmir, Mayıs 2011

"İNCİRALTI PLANLARINA İTİRAZ EDİYORLAR"

Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Şehir Plancıları Odası'nın İzmir'deki İnciraltı planlarına itiraz ettiğini öğrendiğini belirterek, "Arkadaşlarımızın ileri sürdüğü tezlerin çoğu haklı nedenlere dayanmıyor. Bir dava sürecine umarım takılmayız" dedi. Bakan Günay, Turizm Profesyonelleri Derneğinin (SCAL) Karaca Otel'de düzenlediği toplantıda, Kültür ve Turizm Bakanlığının çalışmaları hakkında turizmcilere bilgi verdi.

İzmir'in EXPO 2020 adaylığı çerçevesinde Paris'te tanıtım çalışmalarını başlattıklarını, Türkiye'nin tarihine, kültürüne sahip çıkmaya çalıştıklarını belirten Günay, İzmir'in hem tarih hem de kültür bakımından çok zengin olduğunu, Roma ve Barcelona kentleri gibi bir turizm merkezi haline gelebileceğini vurguladı. **İnciraltı planları**
Bakan Günay, toplantı sonunda basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Şehir Plan-

cıları Odası'nın İnciraltı planlarına itiraz ettiğini öğrendiğini belirterek, şunları söyledi: "Daha önce çeşitli görüşmeler yapılmış ve yazılı yanıtlar verilmiş. Arkadaşlarımız buna rağmen hala eğer yeterince cevap alamadıkları yüzlerce olduğunu düşünüyorlarsa biz her türlü açıklamayı yapmaya hazırız. Bir yarış sürecine takılmaksızın bu planlamaların en kısa süre içinde tamamlanmasını çok önemsiyoruz. O yüzden Şehir Plancıları, Mimarlar Odası, Baro ile işbirliği

yapmaya, hepsinin itirazını dinlemeye ve değerlendirmeye hazırız ama arkadaşlarımız ileri sürdüğü tezlerin çoğu haklı nedenlere dayanmıyor. Bugün arkadaşlarımız arayacaklar, kendileriyle görüşecekler. Sanyorum kısa süre içinde haklı itirazlarını değerlendireceğiz. Diğer itiraz nedenlerini de ortadan kaldırmış diye düşünüyorum. Bir dava sürecine umarım takılmayız. Çünkü dava süreci sadece beni değil, İzmir halkını çok üzecektir."

Yeniğün İzmir, Mayıs 2011

İnciraltı'nda yıkımlar imar planını bekleyecek

İnciraltı'nda tartışmalara yol açan işlemlerle ilgili yıkım kararları, imar planlarındaki yenileme çalışmaları tamamlanana kadar ertelendi. Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Çalkaya, "Yıkımdan yana olmadık" dedi

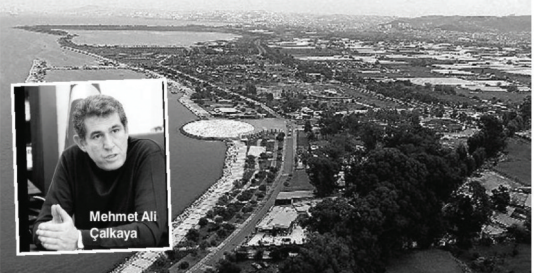
Özlem Çimen Durmaz
Balçova Belediyesi, SİT alanında kaldıkları gerekçesi ile yıkım söz konusu olan İnciraltı'daki kafeterya ve restoranlara 8 Ağustos'a kadar süre vermiş, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın "Acelesi yok. Yıkımları erteleyebiliriz" şeklindeki açıklaması kafaları karıştırmıştı. Resmi makamlardan gelen "yıkın" kararına karşılık, Bakan Günay'ın "yıkılmama" açıklaması ile arada kaldıklarını belirten Belediye Başkanı Çalkaya, Valiliğe yazı yazmış ve ne yapılması gerektiği ile ilgili resmi bilgi istemiştir.

Planlar düzenlenecek
Çalkaya'nın ve bölgedeki onlarca işletmenin merakla beklediği karar yıkımların başlamasına günler kala geldi. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Müstesar Yardımcısı Kemal Fahri Genç'in yazdığı belediye gönderilen yazıda, İnciraltı bölgesinde yenilenen imar planları tamamlanana kadar yıkımlara gerek olmadığını bildirdi. Valilik aracılığı ile ba-

kanlıktan gelen yazı, hem Bakan Çalkaya'ya hem de işletme sahiplerine rahat bir nefes aldırdı. Gelinek nokta itibarıyla, bölgenin 1/1000'lik ve 1/5000'lik imar plan yenilemeleri tamamlanana kadar yıkımlar ertelenmiş oldu. Gönderilen resmi yazıda "Konu, İnciraltı Turizm Merkezi imar planlarında yapılacak düzenlemeler gerçekleştirildikten sonra, Koruma Bölge Kurulu'nda değerlendirile-

cektir" ifadelerine yer verildi. Balçova Belediye Başkanı Mehmet Ali Çalkaya, verilen kararın kendilerini de memnun ettiğini söyledi. Çalkaya "Hiçbir zaman yıkım yanlısı olmadık. Elimizdeki imkanları sonuna kadar kullandık, konuyu bu noktaya kadar getirdik. Verilen karar doğrultusunda, bölgenin imar planlarını bittikten sonra, kafeterya ve işletmelerinin durumu koruma kurullarına tespit

edilecek. Zaten yapacağımız girişimler o zamana kadar buradaki işletmeler de kendiliginden yerlerini terk edecek. Şuanda turizm sezonu yaşanıyor. Binslerce yabancı konuk geliyor. Onların gözü önünde yıkım yapılması doğru olmazdı. Bakanlığımızın da bizle aynı fikirde olması sevindirici. Umaramız bundan sonra daha sağlıklı adımlar atarız ve kimsenin canı yamaz" diye konuştu.

Haber Ekspres, Ağustos 2011

Bölgenin EXPO 2020 organizasyon alanı olarak belirlenmesine ilişkin tasarı meclis komisyonlarında kabul edildi

'İnciraltı'na yazık oldu'

EMRE DÖKER

2020'de gerçekleştirilecek EXPO'ya aday olan İzmir'de, İnciraltı'nın organizasyonun yapılabileceği alan olarak belirlenmesine ilişkin yasa tasarısı, TBMM Bayındırlık, İmar, ÇEVRE ve Şehircilik Komisyonu'nda kabul edildi. Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Zeki Yıldırım, "İnciraltı bölgesi rekreasyon alanı, günübirlik kullanım için ihtiyaç duyulan bir alandı. Yazık oldu" diye konuştu.

ŞPO İzmir Şube Başkanı Zeki Yıldırım, 'İnciraltı bölgesi rekreasyon alanı, günübirlik kullanım için ihtiyaç duyulan bir alandı, yazık oldu' diye konuştu.

belediyelerinin hazırlayacağı imar planları, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderilecek. EXPO'nun tamamlanmasının ardından "kentsel yeşil alan" olarak İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne devredilecek.

MUHALEFET YOK

CHP Manisa Milletvekili Sakine Öz, "Organizasyon yapılabileceği yerin belli olması, artı değer olacağı belirtiliyor. Bu alan 'olmazsa olmaz' olarak değerlendirilmeyiştir. Ancak EXPO

organizasyonunda 'yerimiz belli olsun' diye böyle bir yasa teklifine onay verildi. EXPO İzmir'e büyük katkı sağlayacak. Bu nedenle biz de muhalefet yapmadık" dedi. Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Zeki Yıldırım ise, kararın eleştirerek, "Bilmeden, hakıktan, toplum vicdanından kaçınılarak arkadan dolanarak bu işi çözüme ulaşıyorlar. Tarihi bina yapılarını not düşecek" dedi.

Yapılabilecekleri araştırıyor. AKP iktidarı sivil toplum örgütleri, odaların tepkilerini bertaraf etmek için bu yönde bir politika izliyor. İnciraltı bölgesi açık alan, rekreasyon alanı, günübirlik kullanım için ihtiyaç duyulan bir alandı. Yazık oldu" diye konuştu.

TASARILAR...

Önümüzdeki ay genel kurulu gelmesi planlanan yasa tasadığına göre İnciraltı Kent Ormanları'nın karşı tarafındaki 110 hektarlık bölgeye ormandan 40 hektarlık daha çıkarsa EXPO alanı oluşturulacak. Haydar Aliyev Bulvarı'nda prefabrik

yapılar, bifteci stantlar olacak, bunlar EXPO binası eklenecek. Yolun diğer tarafında simge binalar, kafe, arena, spor merkezi gibi yapılar oluşturulabilecek. Bu yapılaşmalar için 33 bin metrekare alan ayırıldı. Geri kalan alanlar organizasyonun bitmesinin ardından sökülecek ve rekreasyon alanı oluşturulacak. Levant Marina'dan İnciraltı yönüne giden yol EXPO alanı içinde kalacak. Yerine EXPO alanı dışında bir yol açılacak. Yolun sağ tarafında kalan binaların bulunduğu sahli bandı binalardan arındırılarak temizlenecek. Yolun sol tarafı ise 0.80 emsalle turizm tesis alanı olarak belirlendi. EXPO alanı dışında kalan 350 hektarlık bölgede termal tesisi merkezi, otel, kafe, restoran gibi özel sektör yatırımları kurulabilecek. Bu alanların yüzde 5 imar verilebilecek.

Cumhuriyet İzmir, Mayıs 2012

'Umarım, EXPO'ya da itiraz etmezle'

Rifat Sayit ve Aziz Kocaoglu arasında, 9 Eylül töreninde gerginlik yaşanmıştı.

AK Parti İzmir Milletvekili Rifat Sayit, EXPO 2020 alanı olarak belirlenen İnciraltı'nın planlarına yapılan itirazlara tepki gösterdi. "Umarım EXPO'ya itiraz etmezler, ederlerse hiç şaşırman" dedi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın hazırladığı, 19 Kasım'da askıya çıkarılan planlara, bazı meslek odaları ile Büyükşehir ve Balçova belediyeleri itiraz etmişti. Büyükşehir'in "aşırı yapılaşma ve cami

sayısındaki artış" gerekçeleriyle harekete geçtiğini belirten Sayit, "Camilerden neden bu kadar çekiniyoruz? Türkiye Müslüman bir ülke. Mimarlar ve Şehir Plancıları odaları da bazen siyasi davranıyor. Tarafsız olmalarını ve görevlerini yerine getirmesini bekliyoruz" dedi. Balçova'nın 50 yıllık imar sorununu EXPO Yasası ile çözdüklerini kaydeden Sayit, "5 Haziran'da TBMM'de kabul ettiğimiz Yasa,

15 Haziran'da Resmî Gazeteye yayımlanarak yürürlüğe giren, Mağdur olan vatandaşlarımızı kolaylık sağladık, Balıcaları memnun, belediye ne itiraz ediyor?" dedi. Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Koculu'nun, yaptırılmadıkları ile çıkmaya çalıştığını iddia eden Sayit, "Yeni yılda İzmir'de 'değil çok iz bırakmak istiyor' diyerek Aziz Kocaoglu'na gürleme yapıp.

Sabah Ege, Aralık 2012

İNCİRALTI PLANLARINA

İTİRAZ

BALÇOVA'DA FAZLA YAPILAŞMA İDDİAS

İnciraltı planlarında taban alanı sınırlaması getirilmesinin denile turizm alanı olarak belirlenmiş alanlarda turizm tesislerini mekan gereksinimi sonucu yapı yaklaşımı mesafeleri içinde oldukça yoğun bir yapılaşmaya neden olacağına dikkat çeken Mimarlar, planlara deniz yönünde Balçova'nın önüne, ilerdeki toplam yapılaşma alanından daha büyük bir yapılaşma getirilmesini istediğini savundu. Uyarı oluncaya otocel kenarında yüksek nitelikte konut kararı içeren bir plan önerisi olmadığını belirten Mimarlar Odası, zorunlu durumlarda çok geniş yeşil koridorlarla ses ve görüntü önleyici tedbirler alındığını plan kararlarının bu kapsamda oluşturulduğunu belirtti. İtiraz dilekçesinde "Askıda bulunan planlar bir şekilde bir endişe tasmayan kararların nedeniyle planlama tarihinde yerini

alacaktır" tespiti yapıldı.

Şehir Plancıları Odası ve Mimarlar Odası, İnciraltı kesimi turizm merkezi 1/5 bin ve 1/1000 ölçekli Korunma Amaçlı İmar Planlarına, "EXPO, İnciraltı'nın yapılaşmasına alet ediliyor gerekçesiyle karşı çıktı

Milliyet İzmir, Aralık 2012

İnciraltı'nda başa dönüldü

■ Utku BOLULU / İZMİR, (DHA)

2012'de onayladığı, Büyükşehir ve Balçova belediyeleriyle meslek odalarının itiraz ettiği İnciraltı Turizm Merkezi Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı'nı tartışmalı hale getirdi. Bakanlığın, Büyükşehir Belediyesi'nin görüşleri doğrultusunda değişikliğe gittiği ve kısa süre sonra askıya çıkarmayı hedeflediği alt ölçekli planlar da dayanağını yitirdi. Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Nehir Yüksel, bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın askıdan inen planlarıyla EXPO Yasası'nun tartışılmalı hale geldiğini ileri sürdü.

İZMİR'de yıllardır çözüm bekleyen, EXPO alanı ilan edilince içeriği ve boyutu büyüyen İnciraltı İmar Planlamasında yine başa dönüldü. Daha önce Mimarlar Odası'nı açtığı davada iptal edilen İnciraltı planlarının kaderi değişmedi. Danıştay 6. Dairesi bu kez Şehir Plancıları Odası'nın açtığı davada İnciraltı Turizm Merkezi İnciraltı Kesimi Çevre Düzeni Planı Revizyonu'nun yürütmesini durdurdu. Danıştay'ın bu kararı, planı dayanak olarak alan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2 Kasım

Hürriyet Ege, Mart 2013

'Planlar iptal edilmedi'

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)- EXPO Yönlendirme Kurulu ve Yürütme Komitesi Başkanı İzmir Valisi Cahit Kırac, Şehir Plancıları Odası'nın açtığı davanın ardından İnciraltı'na yönelik 1/25 binlik çevre düzeni planının yürütmesinin durdurulduğunu, bunun iptal anlamı taşımadığını söyledi. Kırac, "Yürütmeyi durdurmak farklı bir şey, iptal başka bir şey. Yalan haber hoş değil" dedi. Ekonomi Muhabirleri Derneği İzmir Şubesi ve Sağlık Muhabirleri Derneği İzmir Temsilciliği üyeleriyle biraraya

gelen Kırac, plan iptali haberlerini Uluslararası Sergiler Bürosu (BIE) yetkililerinin de gördüğünü, bu konuda delegeleri bilgilendirdiklerini söyledi. Yargı sürecinin Danıştay'da devam ettiğini de belirterek, "İnciraltı'nı en güzel şekilde değerlendirmek istiyoruz. Uzun zamandır atıl duran, 3 tavuk kümesi veya bir iki serayla o güzel coğrafyayı öyle tutmanın kimseye faydası yok" dedi. Eylül ayında BIE'nin 163 üye ülke delegesinin katılacağı sempozyum düzenleyeceklerini de bildirdi.

Cumhuriyet İzmir, Mart 2013

EXPO

2020

İZMİR-TURKEY

İNCİRALTI

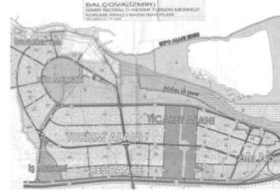
DÜŞERSE

BİZ VARIZ

EXPO alanı için açılan davadan olumsuz karar çıkarsa belediye başkanlarının "B planı" hazır

Yeniğün, Ocak 2013

İnciraltı planına imaj revizyonu

İnciraltı Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planları'nda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından revizyona gidildi. İzmir Büyükşehir Belediyesi, Balçova Belediyesi ve İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne gönderilen planlarda, Üçkuyular İskelesi'nin lagün yönünde kalan bölümündeki özel proje alanının kamusal alan olması ve kür merkezi olarak belirlenen alanların bir kamusal oluşum tarafından işletilmesi gibi değişikliklere gidildi.

Birinci derece sit alanı ve İzmir kent merkezinin sayılı yeşil alanlarından olan İnciraltı'nın EXPO alanı olarak belirlenerek imara açılması kentte tepkiye neden olmuş, meslek odalarından plana itiraz gelmişti. Şehir Plancıları Odası, doğal sit alanı olduğu için çivi bile çakılması yasak olan alanların, EXPO kanunu ve bakanlık onayıyla talana açıldığına dikkat çekmişti. Mimarlar Odası da, planlara, İmar Kanunu, Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve Toprak Koruma Kanunu'na aykırı olduğu gerekçesiyle itiraz etmiş, bu planlarla İnciraltı'nın yoğun yapılaşmaya açılmaya çalışıldığına dikkat çekmişti.

Plandaki son değişiklikler, İzmir Büyükşehir ve Balçova belediyelerinin bir takım taleplerini karşılama da, esas olarak meslek odalarının bu planlara dönük itirazlarına gerekçe olan konularda herhangi bir revizyonun yapılmadığına işaret ediyor. Alanın imara açılması kararı, planda konuyor. **sol-İzmir**

sol, Mart 2013

İnciraltı'nda Expo'ya karşı direniş örülüyor

İnciraltı'nın rant amaçlı imara açılmasının "Tıvra Afi" olarak kullanılan Expo'nun, hangi şehre yapılacakına dair oylamaya yaklaşık 5 ay önce İnciraltı savaştıkları için Güzelyalı Halk Forumunu gündemle piknik yapıldı.

Piknik çağrısına, Parklar Bölüm İmari Forumuna katılanlar ile Şehir Plancıları Odası ve Mimarlar Odası üyeleri, Duvara Karşı Tiyatro Topluğu ve Asafya Müzik Topluğu sanatçıları da katıldı.

İnciraltı Kent Ormanı içinde yapılan piknik yanında tiyatro oyunu, müzik dinletisi ve İnciraltı ve Expo üzerine söyleşi/foram yapıldı.

İlk olarak Duvara Karşı Tiyatro Topluğu Gezi parkı direnişi ile başlayan mücadelede, önce şkan olay ve oğulan yanından bir gösteri sundular. Asafya Müzik Topluğu sanatçıları ise müzik dinletisi yaptılar.

Daha sonra ise DEÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Emel Kayın, Şehir Plancıları Odası İzmir Şube Başkanı Nihal Yücel, Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yürütme Kurulu Sekreteri Nilüfer Çirankı Mutlu ve AÜ meslek odası yönetim kurulu üyelerinin de katılması İnciraltı ve Expo üzerine söyleşi/foram yapıldı.

İnciraltı Pikniği, Temmuz 2013

ŞEHİR PLANCILARI ODASI İZMİR ŞUBESİ İNCİRALTI BASIN AÇIKLAMASINI GÜZELYALI HALK FORUMUNDA GERÇEKLEŞTİRİYOR

EXPO PLANI İLE KENTİMİZDEKİ EN ÖNEMLİ AĞIR VE YEŞİL ALANIMIZDA NELER OLUYOR?

İnciraltı'na 400 bin metrekare AVM

Şehir Plancıları Odası, 4 Mart'ta onaylanan plana göre, bölgede İzmir'deki tüm AVM'lerin iki katı bir alan ayırdığını iddia etti

Raporlanmış

Şehir Plancıları Odası, Bakanlığın 04.03.2013 tarihinde onayladığı "İnciraltı Turizm Merkezi Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planı" nı ayrıntılı bir şekilde incelemiş ve rapor haline getirmiş. Mustafa Yılmaz B'de

- 1 Parklar, ticaret alanı oldu
- 2 Bir camı vardı, 4'e çıktı
- 3 Yeşil, 50 dönüm azaldı
- 4 Yurtlar SİT dışı bırakıldı
- 5 Sosyal alanlar yetersiz kaldı
- 6 EXPO anıtı belirlenmedi
- 7 Raylı sistem ne olacak?
- 8 Çift bölgesi çadira döndü

Milliyet Ege, Temmuz 2013

EXPO adıyla AVM talanı yapılıyor

İzmir Göztepe'de düzenlenen Güzelyalı Halk Forumu'nda, EXPO adı altında yapılmaya çalışılan AVM'ye karşı mücadele kararı çıktı. Forumda bir açıklama yapan Şehir Plancıları Odası, EXPO projesi hakkında 'İzmir için son yılların en büyük kent sel müdahale girişimidir' dedi.

Aslı İnanmışık -soL

soL, Haziran 2013

